

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar.

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Vergoeding der kraamkosten en onderhoudsgeld van het natuurlijk kind. — Samenvoeging ?

Het blijft een betwiste kwestie of de bedragen van de vorderingen ingespannen door de moeder van het natuurlijk kind, uit eigen naam, tot vergoeding van de kraamkosten (B.W. art. 340c) en uit naam van het natuurlijk kind tot onderhoud (B.W. art. 430b), al dan niet mogen samengevoegd worden om de aanleg te bepalen.

In zijn arrest van 23 April 1955 (R. Wbl. kol. 350) heeft het Hof van Beroep te Gent, niettegenstaande het andersluidend advies van de advocaat-generaal, hierop bevestigend geantwoord, als dienden beide vorderingen steeds samen behandeld te worden. Hiermede brak het Hof met een halve eeuw traditie.

Werden dan al die tijd de wet van 6 April 1908 en de wet van 1876 op de bevoegdheid, verkeerd toegepast door de samenvoeging te weigeren ?

Bij de bestudering van deze kwestie is echter gebleken dat de rechtspraak op dit punt sinds 1927 verdeeld is. Eenzelfde wet wordt verschillend toegepast al naar de zaak behandeld wordt te Gent, Brussel, of Luik, om niet te zeggen al naar de samenstelling van het rechtscollege. Dit stuit tegen de borst, en terecht vraagt men zich af wat zegt dan eigenlijk de wet ? Hoe worden die tegenstrijdige arresten gemotiveerd ? Hoe staat de rechtsleer hiertegenover ?

I. Wat is er bij de wet van 6 april 1908 bepaald ?

§ 1. Met betrekking tot het kind.

1. Het natuurlijk kind heeft recht op een jaarlijks pensioen voor zijn onderhoud en zijn opvoeding totdat het de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. (Art. 340 b).

— De staat van behoefte van het natuurlijk kind is het waarom, (cur debetur), de reden of grondslag van dit recht.

2. Het kan tegen hem die gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting omgang heeft gehad met zijn moeder, dit onderhoudsgeld vorderen. (art. 340 b).

— De omgang van de verweerder met de moeder is de oorzaak dat het kind tegen hem vorderen kan ; bloedverwantschap tussen de verweerder en het kind wordt niet vereist.

3. De vordering van de onderhoudskosten komt aan

het kind persoonlijk toe. Zij gaat niet over op de erfgenamen; deze mogen echter de begonnen eis voortzetten. (art. 340 e).

4) Het natuurlijk kind mag zijn recht op onderhoud niet laten gelden :

a) Wanneer het niet met de bij de wet voorziene bewijsmiddelen de omgang van de verweerder met zijn moeder kan bewijzen. (art. 340 b).

b) Wanneer die omgang overspelig of bloedschandig was. (art. 342 a).

c) Wanneer het zijn vordering niet ingesteld heeft binnen de drie jaar, te rekenen hetzij van de geboorte hetzij van het staken van de hulp, rechtstreeks of onrechtstreeks door de verweerder verleend. (art. 340 e).

— Hieruit blijkt nogmaals dat de wetgever tussen het natuurlijk kind en de verweerder geen familiebanden veronderstelt. Immers, de onderhoudsplicht tussen ouder en kind is onverjaarbaar. Tevens bestaat er hier geen wederkerigheid. (vgl. BW. artt. 337, 207).

5. Het vonnis tot het betalen van de onderhoudskosten heeft dezelfde gevolgen als de erkenning, wat betreft het recht om te trouwen. (art. 341 c.).

§ 2. Met betrekking tot de moeder.

1. De moeder heeft recht op vergoeding voor de kosten door haar bevalling veroorzaakt, alsmede op onderhoud gedurende vier weken te rekenen vanaf haar bevalling. (art. 340 c).

— De kosten die de moeder had, het nadeel dat zij aldus onderging, is het waarom, de reden (cur debetur) van dit recht.

2. De moeder kan die vergoeding vorderen van hem die gedurende het wettelijk tijdperk van de bevruchting omgang met haar heeft gehad. (art. 340 c).

— De omgang van de verweerder met de moeder is de oorzaak dat zij tegen hem vorderen kan.

3. De moeder heeft daarenboven recht op schade-loosstelling die haar mocht verschuldigd zijn op grond van art. 1382 (art. 340 c).

4. Deze vorderingen komen aan de moeder persoonlijk toe (art. 340 c). De vorderingen mogen niet voort-

gezet worden door haar erfgenamen (art. ex art. 340 e).

5. De moeder mag haar recht op vergoeding niet laten gelden in dezelfde gevallen als onder § 1. 4. De vervalltermijn van 3 jaar loopt echter vanaf de bevalling.

§ 3. Met betrekking tot de verweerder.

1. Hij die gedurende het wettelijk tijdstip der bevruchting in gemeenschap heeft geleefd met de moeder is gehouden tot het betalen van een jaarlijks pensioen voor het onderhoud en de opvoeding van het natuurlijk kind tot het de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt; alsook tot het vergoeden der onkosten van de moeder voor de bevalling en vier weken onderhoud (340 b + c).

— De omgang van de verweerder met de moeder van het natuurlijk kind is het juridisch feit waaruit twee verbintenissen als 't ware onder schorsende voorwaarde, ontstaan. Wordt er een kind geboren dan is hij wettelijk tot de betaling der kraamkosten en het onderhoudsgeld verplicht.

2. De vorderingen van moeder en kind worden afgewezen :

a) Wanneer het bewezen wordt dat gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting de moeder gemeenschap heeft gehad met een anderen man.

b) Wanneer de moeder van bekend slecht levensgedrag was. (art. 340 d).

3. De verweerder mag met alle middelen de onmogelijkheid van die gemeenschap doen blijken. (art. 340 d.).

— Verblijf in het buitenland, fysische onmogelijkheid enzv. Bij de wet is wel bepaald : onmogelijkheid van gemeenschap. Het feit dat de verweerder tot een andere bloedgroep behoort dan tot die van het kind, geldt nog niet als bewijs dat er tussen hem en de moeder geen omgang is geweest gedurende het bij de wet bepaalde tijdperk.

§ 4. Met betrekking tot de procedure.

1. Bijzondere procedure; doel : verzoening en geheimhouding.

2. Uitsluitende bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg.

3. In geval van beroep wordt op dezelfde wijze uitspraak gedaan. (art. 340 f).

4. Wat betreft de aanleg voorziet geen wettekst afwijkingen van de gewone regelen. Ook is er in de voorbereidende werken niets dat hier op wijst.

II. Overzicht van de rechtspraak.

Wanneer we de evolutie van onze rechtspraak nagaan sedert het tot stand komen van de wet van 6 april 1908 tot op heden, dan stellen we vast dat hier twee periodes te onderscheiden zijn : 1° de periode van niet-samenvoeging (1908-1927) en 2° de periode waarin zowel de opvatting van samenvoeging als deze van niet-samenvoeging door elkaar worden vooropgesteld, m.a.w. een gemengde periode. De scheidingslijn tussen deze beide periodes werd getrokken door een arrest van het Hof van Beroep te Brussel in 1927, hetwelk dan ook afbreuk deed aan de tot dan toe eenparig gehuldigde opvatting van niet-samenvoeging.

Niet zozeer de uiteindelijke beslissingen, doch veeleer de verschillende motieven op grond van dewelke de Hoven tot één van beide opvattingen hebben besloten, blijken ons hier van overwegend nut te zijn.

Ziehier dan het resultaat van onze opzoekingen.

I. — Periode van niet-samenvoeging (1908-1927).

De aangehaalde motieven zijn de volgende :

1) Twee onderscheiden vorderingen. (Luik 7 maart 1913, J.L. 1913, 325 ; Luik 1 juni 1923, P.P. n° 114) ;

2) Twee onderscheiden vorderingen — Twee oorzaken. (Luik 22 juli 1913, Pas. 1914, 2, 140, B.J. 1914 col. 180 ; Gent 17 juli 1915, Pas. 1915-16, 2, 122, B.J. 1920 ; Luik 25 juni 1926, Pas. 1927, 2, 25, P.P. 1926 n° 260) ;

3) Twee onderscheiden vorderingen — Zelfde grondslag. (Luik 17 maart 1924, P.P. n° 221 ; Luik 27 maart 1925, J.L. 217) ;

4) Sommige arresten wijzen nog op het feit dat de wet geen afwijkingen heeft voorzien van de regels betreffende de aanleg. (Luik 27 Maart 1925, J.L. 217 ; Luik 18 April 1925, J.L. 147).

Opvallend in deze periode is, dat, op één uitzondering na, alle arresten door het Hof van Beroep te Luik werden gevonnist, hetgeen toelaat te veronderstellen dat een sterke wederkerige invloed meer dan waarschijnlijk is geweest ; nochtans dient aangestipt dat de vooropgestelde oplossing daarom niet minder juist is, zoals we later zullen zien. Allen leggen in sterke mate nadruk op het onderscheiden karakter van beide vorderingen.

II. — Arrest van Hof van Beroep Brussel 14 oktober 1927 (Pas. 1928, 2, 40).

Dit was het eerste arrest dat tot samenvoeging overging, hetgeen dan ook een totale ommekeer in de evolutie van de rechtspraak betekende. Het steunde op het feit dat beide persoonlijke vorderingen voortspruiten uit één zelfde oorzaak, nl. de verwekking van het kind ; die verwekking heeft gelijklopende verplichtingen doen ontstaan, voor hem die gedurende het wettelijk tijdstip van de verwekking betrekkingen met de moeder heeft gehad.

We staan hier ongetwijfeld voor een weinig overtuigende motivering, aangezien reeds vorige arresten op grond van dezelfde motieven het gans tegenovergestelde beslisten, nl. Niet-samenvoeging. (Luik 17 maart 1924, P.P. n° 221 ; Luik 27 maart 1925, J.L. 217).

III. — Gemengde periode (1927-1957).

Het arrest van Brussel blijkt hoegenaamd geen oplossing te hebben gebracht. Integendeel, van dan af heeft een totale verwarring plaats wat de motieven aangaat.

A. - Arresten van niet-samenvoeging.

1) Twee onderscheiden vorderingen. (Luik 22 nov. 1928, Pas. 1929, 2, 30 ; Luik 4 dec. 1952, Pas. 1953, 2, 48).

2) Twee onderscheiden vorderingen — nochtans zelfde grondslag. (Brussel 14 Juni 1933, Pas. 1933, 2, 153 ; Brussel 4 Juli 1953, J.T. 1933, 495).

Deze arresten steunen het begrip van twee onderscheiden vorderingen vooral op het feit dat er twee verschillende titularissen zijn, en dat de beide vorderingen tevens een verschillend voorwerp hebben.

3) Twee onderscheiden vorderingen — verschillende oorzaken, alhoewel één zelfde feit aanleiding ertoe gaf. (Brussel 27 juni 1945, J.T. 1946, 88 ; Gent 24 april 1950, R.W. 1950-51 kol. 1138 ; Gent 1 juli 1953, R.W. 1953-54, kol. 1150).

Het arrest van Gent van 1953 geeft als oorzaken aan : de geslachtsomgang wat de vordering van de moeder betreft, en het vermoedelijk vaderschap wat de vordering van het kind betreft, deze beide vorderingen voortspruitend uit één zelfde feit nl. de bevalling van het kind.

4) Sommige arresten duiden daarbij nog aan dat bij geen enkele tekst is afgeweken van de gewone regels betreffende de aanleg. (Brussel 14 juni 1933, Brussel 4 juli 1933, Brussel 27 juni 1945, Gent 24 april 1950, Gent 1 juli 1953).

B. - Arresten van samenvoeging.

1) Vorderingen zijn innig verbonden — zelfde grondslag. (Brussel 2 maart 1935, B.J. col. 314, J.T. 1935, 326; Brussel 7 okt. 1935, J.T. 1936, 101; Gent 23 april 1955, Pas. 1956, 2, 53, R.W. 1955-56, kol. 350; Gent 18 juni 1955, R.W. 1955-56).

Deze zienswijze is aanvaard geweest door het Hof van Cassatie in een arrest van 24 maart 1938 (Pas. 1938, 1, 106, J.T. 1938, kol. 412). Het Hof zegt: beide vorderingen zijn innig verbonden alhoewel gerechtelijk gescheiden; vervolgens zijn beide gegrondvest op één en het zelfde feit nl. de verwekking van het kind buiten het huwelijk.

Tevens dient aangestipt dat het arrest van Gent 23 april 1955 de mogelijkheid van tegenstrijdige beslissingen in geval van niet-samenvoeging, voorziet.

2) Procedure « sui generis » — tegenstrijdige beslissingen vermijden. (Luik 1 april 1938, J.T. 1938 kol. 390).

Hiermede heeft het Hof van Beroep te Luik voor de eerste maal de samenvoeging uitgesproken, en deed het afbreuk met de haar traditioneel geworden opvatting van niet-samenvoeging.

We kunnen dan ook dit korte overzicht besluiten met de beschouwing dat er geenszins eenheid heerst in onze rechtspraak, en dat, wat de motivering betreft, men evenmin duidelijk is. Vooral betreffende de kwestie « oorzaak » bestaat de grootste verwarring. Ons lijkt deze kwestie subsidiair. We staan hier voor twee onderscheiden rechtsvorderingen; dat maakt de zaak overduidelijk.

III. De rechtsleer.

Hoe staat nu de rechtsleer tegenover het vraagstuk van de al of niet samenvoeging dezer beide rechtsvorderingen?

§ 1. Van uit het standpunt van het Personenrecht wordt de stelling der niet-samenvoeging verdedigd door L. Ulrix in zijn werk: « L'action alimentaire des enfants naturels ». Ulrix staft zijn stelling als volgt: (blz. 86, 87) 1° Beide vorderingen zijn van geldelijke aard. Aldus kan art. 36 van de Wet op de bevoegdheid niet ingeroepen worden; 2° Beide vorderingen zijn persoonlijk: hebben een verschillende eiser; 3° Beide vorderingen hebben een verschillend voorwerp: schadevergoeding-onderhoudsrente.

De Page, deel I, nr 1200, staat de samenvoeging voor, om mogelijke tegenstrijdigheden te voorkomen. Bij niet-samenvoeging kan het immers gebeuren dat de verweerder in eerste en laatste aanleg veroordeeld wordt tot de kraamkosten, terwijl wat de vordering tot onderhoudsgeld betreft, in beroep komt vast te staan dat hij geen betrekkingen met de moeder heeft gehad. (zie Luik, 30 mei 1920 Pas. 1928, 11, 201). Hij schrijft: « il faut donc admettre que les deux

demandes visées par la loi de 1908 sont d'une nature spéciale, autorisant dès lors des règles spéciales, dérogatoires au droit commun, et décider par conséquent que l'une et l'autre sont appelables ». De Page verwerpt de motivering van het Hof van Beroep te Brussel dat in zijn arrest van 14 oktober 1927 de samenvoeging toelaat steunende op de « éénheid » van oorzaak, zijnde het ene en ondeelbare feit der betrekkingen van de verweerder met de moeder. « Mais », schrijft hij, « peut-on parler d'unité de cause pour deux demandes qui compètent à des personnes différentes et ont un objet différent ? »

Kluyskens, « Personen- en Familierecht », nr 597 treedt de stelling van De Page bij. « Men moet aannemen » meent hij eveneens, « dat zodra één van beide vorderingen meer dan 25.000 fr. bedraagt, beide vorderingen vatbaar zullen zijn voor beroep, ten einde een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de uitspraken te voorkomen ».

§ 2. Ook de specialisten in Burgerlijke Rechtspleging zijn het over deze kwestie niet eens. Bij de bespreking van art. 23 van de Wet op de bevoegdheid van 1876, in zijn « Précis de Procédure Civile », blz. 337 geeft ridder Braas als voorbeeld van niet samenvoeging onder andere deze beide vorderingen.

Van Lennep echter houdt het bij de samenvoeging. Hij bespreekt deze rechtsvorderingen uitvoerig in het derde deel van zijn « Burgerlijk Procesrecht », blz. 118-121. Hij ook meent dat de samenvoeging der gevorderde bedragen noodzakelijk is, gezien de eenheid van rechtsbasis der vorderingen en de noodzakelijkheid tegenstrijdigheid in de beslissingen voor moeder en kind te voorkomen. (nr 77).

IV. Algemene beschuiten.

1. Artikel 23 van de wet van 25 Maart 1876 is hier niet van toepassing. Het geldt hier twee verschillende rechtsvorderingen die persoonlijk zijn en een verschillend voorwerp hebben.

2. Artikel 25 van dezelfde wet is eveneens niet toepasselijk daar de beide vorderingen op een verschillende titel berusten. Ons Hof van Cassatie bepaalde als volgt: « Le titre comprend comme élément essentiel, la lésion causée à chacun des demandeurs, lésion dont l'existence et la gravité sont subordonnées à des circonstances diverses, qui peuvent être spéciales à chacun de ceux-ci ». (Cass. 2 dec. 1909, Pas. 1910, 1, 25).

3. Ook artikel 36 van de wet op de bevoegdheid valt buiten beschouwing, aangezien beide vorderingen van geldelijke aard zijn.

4. Wij treden het opportuniteitsbeginsel volledig bij als beginsel. De samenvoeging toelaten om mogelijke tegenstrijdigheden van beslissingen te voorkomen lijkt ons helemaal billijk. Nochtans dient gezegd dat de zorg om die tegenstrijdigheden te voorkomen aan de rechter niet kan toelaten van de wettelijke bepalingen betreffende bevoegdheid en aanleg af te wijken. (Brussel 27 Juni 1945, J.T. 1946 kol. 88).

Geert BAERT en Guido PARRIN,
(Leiding Prof. R. Dekkers).

Abonneert U op het Rechtskundig "Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 9 maart 1956.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Gilmet.

Advocaat-Generaal : M. Dumon.

Advocaten : Mrs delle Faille d'Huyse en Van Leynseele.

Arbeidsongeval. — Weg naar en van het werk in de zin van artikel 1 van het Wetsbesluit van 13 december 1945.

Luidens artikel 1 van het Wetsbesluit van 13 december 1945 zijn de bepalingen van de wetten, welke betreffende de vergoeding van de schade, voortspruitende uit arbeidsongevallen, van toepassing op de ongevallen, die zich op weg naar en van het werk voordoen.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt de weg naar en van het werk als zijnde « de door de arbeider normale af te leggen weg om zich van zijn verblijf of van de plaats, waar hij gaat eten, naar de plaats, waar hij zijn werk verricht, te begeven en omgekeerd ».

De wet vergt niet dat het verblijf of de plaats, waar de arbeider gaat eten, alle dagen dezelfde zijn zou gedurende de uitvoering van het werk.

Het slachtoffer kan dus twee verblijven gehad hebben : gedurende de week bij zijn werkgever, op zon- en feestdagen bij zijn ouders.

Door zich op een zondag te begeven van de plaats bij zijn werkgever, waar het zijn werk verrichtte, naar zijn verblijf bij zijn ouders in een andere plaats, bevond het slachtoffer zich op de weg naar en van het werk in de zin van artikel 1 van het Wetsbesluit van 13 december 1945.

N.V. « The Ocean » t/ Smeets en Langens.

Gelet op het bestreden vonnis op 23 december 1954 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren;

Overwegende dat uit het bestreden vonnis en uit de overgelegde stukken blijkt, dat de minderjarige Smeets Alice, bij haar werkgever Theyssen Léopold inwonende dienstmeid te Bree, gedood werd ten gevolge van een verkeersongeval op zondag 7 september 1952 voorgevallen, terwijl zij zich per rijwiel, met de toelating van haar werkgever, naar haar ouders te Bocholt begaf om hun haar wedde te overhandigen;

Dat het bestreden vonnis beslist heeft, dat kwestieus ongeval zich op de weg naar en van het werk voerde en, dienvolgens, onder toepassing van de besluitwet van 13 december 1945 viel;

Over het eerste middel, schending van de artikelen 1, 4, 14 van de samengeordende wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, 1 en 2 van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit ongevallen die zich op de weg naar het werk voordoen; 12 van de wet dd. 10 juli 1951, 102, 103, 108, 109 B.W., 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis, dat vaststelt dat het kwestieus ongeval zich voerde terwijl het slachtoffer, Alice Smeets, die « als inwonende dienstmeid in betrekking was bij Theyssen Léopold te Bree » op zondag 7 september 1952, per fiets, met de toelating

van haar patroon bij haar ouders terugging om hun haar loon te overhandigen, en beslist dat gezegd ongeval gebeurd is op de weg van het werk naar het verblijf, in de zin van artikel 1 van de besluitwet van 13 december 1945, om reden dat « iemands verblijfplaats » niet anders is « dan de plaats waar die iemand in feite verblijft op een bepaald ogenblik en voortspruit uit een feitelijk verband » tussen een « persoon en een bepaalde plaats, terwijl « woonplaats » wijst op een rechtsverband tussen een bepaalde persoon en een bepaalde plaats » en daaruit besluit « dat eenzelfde persoon meerdere verblijven kan hebben » om te beslissen dat het huis van de ouders van Alice Smeets, waarnaar zij zich begaf van haar verblijf bij haar patroon, haar « verblijf » in de zin van de besluitwet van 13 december 1945 uitmaakt,

dan wanneer het door gezegde tekst voorzien verblijf geenszins bestaat uit elk verblijf van de arbeider, uit elke « plaats waar hij in feite verblijft », maar uit zijn normaal en gewoon verblijf gedurende zijn arbeid, het verblijf van waaruit hij teruggaat en geenszins bestaat uit het toevallig en tijdelijk verblijf waarnaar hij zich op zon- en feestdagen van uit zijn arbeidsverblijf begeeft;

Overwegende dat luidens artikel 1 van de besluitwet van 13 december 1945, de bepalingen der wetten betreffende de vergoeding der schade, voortspruitende uit arbeidsongevallen, van toepassing zijn op de ongevallen die zich op de weg naar en van het werk voordoen;

Dat alinea 2 van dit artikel de weg naar en van het werk bepaalt als zijnde « de door de arbeider normaal af te leggen weg om zich van zijn verblijf of van de plaats waar hij gaat eten naar de plaats waar hij zijn werk verricht te begeven, en omgekeerd »;

Overwegende dat de wet niet vergt dat het verblijf of de plaats waar de arbeider gaat eten alle dagen dezelfde zij gedurende de uitvoering van het werk;

Overwegende dat de rechter over de grond vaststelt dat het slachtoffer twee verblijven had : dat het, gedurende de week bij zijn werkgever, op zon- en feestdagen bij zijn ouders verbleef;

Dat de rechter over de grond uit die vaststelling heeft kunnen afleiden dat, door zich op een zondag te begeven van de plaats bij zijn werkgever te Bree, waar het zijn werk verrichtte, naar zijn verblijf bij zijn ouders te Bocholt, het slachtoffer zich op de weg naar en van het werk, in de zin van artikel 1 van besluitwet van 13 december 1945, bevond;

Dat het middel, derhalve, niet kan worden ingewilligd;

Over het tweede middel, schending van de artikelen 1, 4, 14 van de samengeordende wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, 1 en 2 van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de vergoeding der schade, voortspruitende uit ongevallen die zich op de weg naar het werk voordoen, 12 van de wet van 10 juli 1951, 102, 103, 108, 109 B.W., 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis, dat vaststelt dat het kwestieus ongeval zich voerde terwijl het slachtoffer Alice Smeets, die « als inwonende dienstmeid in betrekking was bij Theyssen Léopold te Bree » op zondag 7 september 1952, per fiets, met de toelating van haar patroon bij haar ouders terugging om hun haar loon te overhandigen, besliste dat gezegd ongeval

gebeurd is op de weg van het werk naar het verblijf, in de zin van artikel 1 van de besluitwet van 13 december 1945, om reden dat een zelfde persoon verscheidene verblijven kan hebben en dat het slachtoffer in casu « twee verblijven had, het is te zeggen in de week bij haar patroon en 's zondags en op verlofdagen bij haar ouders ».

dan wanneer de vaststellingen van het bestreden vonnis zelf doen blijken dat er voor Alice Smeets geen weg naar of van haar werk bestond, daar haar verblijf en de plaats waar zij haar werk verrichtte één en dezelfde waren, en dan wanneer, zelfs indien het bestaan van de twee verblijven kon aangenomen worden, dan nog het ongeval, dat gebeurde terwijl het slachtoffer zich begaf van een harer verblijven naar het ander, geenszins zou kunnen aangezien worden als zich op de weg van het werk voorgedaan hebbend;

Overwegende dat uit het antwoord op het eerste middel blijkt dat daar het slachtoffer, volgens de vaststellingen van het bestreden vonnis, op zondagen zijn verblijf bij zijn ouders had, bedoeld verblijf, op die dagen, zich met de plaats waar het zijn werk verrichtte niet vereenzelvigde; dat de normale weg welke het slachtoffer moest afleggen om zich van de ene plaats naar de andere te begeven de weg naar en van het werk uitmaakte;

Overwegende dat de rechter over de grond beslist heeft, dat het ongeval zich voordeed, niet, zoals het middel het weerhoudt, terwijl het slachtoffer zich van een zijner verblijven (bij zijn werkgever) naar een ander (bij zijn ouders) begaf, maar wel terwijl het zich begaf van de plaats waar het zijn werk verrichtte naar het verblijf welk het op zondagen bij zijn ouders had;

Dat het middel feitelijke grondslag mist;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

NOOT : Het bestreden vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren werd gepubliceerd in R. W. 1954/1955, 1429.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 15 maart 1956.

Voorzitter : M. Sohier.

Raadsheer-Verslaggever : M. Van Beirs.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.
Advocaten : Mrs Van Rijn en della Faille d'Huyssse.

Handelshuur. — Persoonlijk gebruik van het voorheen verhuurde goed door de verhuurder. — Verhuring van een gedeelte van het goed aan een derde.

Waar het laat gelden dat met het persoonlijk en werkelijk gebruik van het voorheen verhuurde goed, zoals de wet dat gebruik omschrijft, gelijkstaat een gebruik, dat niet op het gehele goed slaat, en waar het gevolglijk de verhuurde vrij laat vóór het verstrijken van de termijn van twee jaar over een deel van bedoeld goed te beschikken tot een ander doel dan het door de wet in aanmerking genomene, heeft het bestreden vonnis de wet geschonden.

Hespeel-Baetens t/ Jago-Rich.

Gelet op het bestreden vonnis, op 4 maart 1954 in hoger beroep gewezen door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel;

Gelet op het enig middel, schending van de artikelen 1, 16, 1°, 25, 3° en 33, lid 4, van de wet van 30 april 1951, betreffende de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds, verklaard door de wet van 24 december 1951, en van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis aan aanleggers hun vordering tot betaling van een uitwinningvergoeding ontzegt om reden dat verweerders « ten genoegen van recht » hun inzicht uitgevoerd hebben het goed persoonlijk te gebruiken, reden door hen ingeroepen om de hernieuwing van de handelshuurovereenkomst van aanleggers te beletten door het voorheen verhuurde goed bijna geheel te betrekken,

dan wanneer, om als volvoerd te kunnen worden aangezien, het persoonlijk en werkelijk betrekken, waarvan sprake in de artikelen 16 en 33 van de wet van 30 april 1951, in gans het verhuurde goed moet plaats hebben, en niet in een min of meer uitgebreid deel ervan, waaruit volgt, dat de bestreden beslissing niet wettelijk met redenen is omkleed :

Over de grond van niet-ontvankelijkheid, tegen het middel voorgebracht en afgeleid hieruit dat het van belang ontbloot is, daar het enkel opkomt tegen een motief van het vonnis, dan wanneer de beslissing gerechtvaardigd is door een feitelijke vaststelling in het vonnis vermeld :

Overwegende dat, al wijst het bestreden vonnis erop dat aanleggers op de hoogte gebracht van het voor-nemen van hun verhuurders, « wetens verzuimd hebben om hernieuwing van hun huurovereenkomst te verzoeken », het echter uit deze feitelijke vaststelling geen gevolgtrekking in rechten afleidt en daarop niet steunt om de door aanleggers ingestelde vordering niet ge-grond te verklaren ;

Dat mitsdien de in het vonnis gegeven feitelijke overweging op zichzelf geen motief der beslissing uitmaakt ;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid in feite niet opgaat ;

Over het middel :

Overwegende dat het bestreden vonnis erop wijst dat verweerders zich beroepen hebben op hun voor-nemen persoonlijk en werkelijk het verhuurd goed te betrekken om een einde te maken aan de verlengde handelshuurovereenkomst krachtens welke aanleggers het deel van onroerend goed, waarin zij kleinhandel dreven, gebruikten ;

Overwegende dat het vervolgens vaststelt, dat verweerders niet persoonlijk en werkelijk het voorheen aan aanleggers verhuurd onroerend goed gebruiken, daar zij een deel ervan aan een derde in huur gegeven hebben ;

Overwegende dat het bestreden vonnis, om niet gegrond te verklaren de vordering tot betaling van de uitwinningvergoeding waarin bij artikel 25, 3°, van de wet van 30 april 1951 is voorzien, in geval de verhuurder, zonder van een gewichtige reden te laten blijken, binnen zes maanden en wel gedurende ten minste twee jaar, het voornemen niet ten uitvoer brengt met het oog waarop hij het goed tegen de huurder heeft kunnen uitwinnen, beslist dat verweerders, « door het goed (dat aanleggers in huur gehad hadden) werkelijk bijna geheel te gebruiken, » « ten genoegen van recht » het doel volvoerd hadden met het

oog op hetwelk een einde gemaakt werd aan het gebruik door aanleggers ;

Overwegende dat, waar het laat gelden dat met het persoonlijk en werkelijk gebruiken van het voorheen verhuurd goed, zoals de wet dat gebruiken omschrijft, gelijkstaat een gebruiken dat niet op geheel het goed slaat, en waar het gevolglijk de verhuurder vrij laat vóór het verstrijken van de termijn van twee jaar over een deel van bewust goed te beschikken tot een ander doel dan het door de wet in aanmerking genomene, het vonnis de in het middel aangeduide wetsbepalingen geschonden heeft ;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden vonnis ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing ;

Veroordeelt verweerders tot de kosten ;

Verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel, uitspraak doende in hoger beroep.

RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 24 januari 1957.

Zetel : M.M. Vauthier, voorzitter ; Moureau, verslaggever, en Coyette.

Auditoraat : M. Ligot.

Advocaat : Mr Cambier.

1. Radiodistributie (1 tot4).
2. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Belang. — Algemeenheden (1).
3. Administratieve akten. — Geldigheid. — Vormen. — Rechten van de verdediging (2).
4. Administratieve akten. — Geldigheid. — Schending van de wet. — Omzendbrieven (2).
5. Administratieve akten. — Geldigheid. — Bevoegdheid. — Beperking in de tijd (3 en 4).
6. Administratieve akten. — Geldigheid. — Afwending van macht (5).

1. Een gemeente heeft belang bij de toekenning en bij de verlenging van de geldigheid van een machtiging tot exploitatie op haar grondgebied van een dienst die zich tot al haar inwoners richt en haar domein zou moeten gebruiken.

Zij heeft derhalve belang bij de vernietiging van een ministerieel besluit, dat de gestelde termijn voor de werkelijke indienststelling van installaties voor radiodistributie op haar grondgebied en de termijn van geldigheid van de vroegere machtiging verlengt.

2. Geen enkele wets- of reglementsbeplating verplicht er de Minister toe het advies van de gemeente vooraf te vragen. Een brief bevattende richtlijnen van inwendige orde heeft hem die verplichting niet kunnen opleggen.
3. Het ministerieel besluit kan de verlenging van de termijn toekennen na het verstrijken van de eerst vastgestelde termijn.
... Te meer wanneer degene aan wie de machtiging werd toegekend, er de verlenging van heeft aangevraagd vóór het verstrijken van die termijn.
4. Doch artikel 4 van het koninklijk besluit van 12 november 1934 laat de Minister niet toe de machtiging voor meer dan twaalf jaar te verlenen.

5. Het middel van machtsafwending wordt door geen enkel gegeven van het dossier gestaafd.

Gemeente St-Gillis t/ Belgische Staat (Minister van Verkeerswezen).

Gezien het op 23 november 1953 ingediende verzoekschrift, waarbij de gemeente Sint-Gillis-bij-Brussel de vernietiging vordert van een ministerieel besluit van 9 september 1953, waarvan zij de 25e van dezelfde maand kennis heeft gekregen ;

.....
Gelet op het arrest van 12 juli 1956 waarbij de debatten worden heropend en substituut Ligot met onderzoeksverrichtingen wordt belast ;

.....
Overwegende dat artikel 1 van het bestreden besluit van vijf op tien jaar brengt de termijn bepaald in artikel 5 van de ministeriële machtiging van 29 december 1947 voor de werkelijke indienststelling van de installaties voor distributie aan huis van radio-omroep op het met blauw op het daarbijgevoegde plan aangeduide grondgebied ; dat artikel 2 van het bestreden besluit de eerste termijn van geldigheid van de ministeriële machtiging van 29 december 1947 verlengt tot en met 29 december 1964 ;

Overwegende dat de gemeente Sint-Gillis, waarvan het grondgebied op het bij de ministeriële machtiging van 29 december 1947 gevoegde plan met blauw was aangeduid, belang heeft bij de vernietiging van een besluit, dat de gestelde termijn voor de werkelijke indienststelling van installaties voor radio-distributie op haar grondgebied verlengt en de eerste termijn van geldigheid van deze vergunning verlengt tot en met 29 december 1964 ; dat een gemeente immers belang heeft bij de toekenning en bij de verlenging van de geldigheid van een machtiging tot exploitatie op haar grondgebied van een dienst, die zich tot al haar inwoners richt en haar domein zou moeten gebruiken ;

Overwegende dat verzoekster betoogt, dat de Minister haar advies had moeten vragen vooraleer het bestreden besluit te nemen ;

Overwegende dat verzoekster geen enkele wets- of reglementsbeplating tot staving van dit middel aanvoert ; dat, in strijd met de bewering van verzoekster, een dergelijke verplichting niet kan worden afgeleid uit de brief van 15 juni 1932 aan het college van burgemeester en schepenen te Brussel, welke brief alleen aanbevelingen of richtlijnen van inwendige orde vanwege de Minister aan zijn ondergeschikten bevat ; dat het eerste middel rechtsgrond mist ;

Overwegende dat verzoekster ten tweede betoogt, dat de vennootschap « Radio-Public » ingevolge het ministerieel besluit van 29 december 1947 een termijn van vijf jaar had gekregen voor de indienststelling van haar installaties op het grondgebied van de gemeente Sint-Gillis, dat vaststaat dat de indienststelling niet binnen de gestelde termijn heeft plaats gehad en dat de verleende machting, bij toepassing van artikel 3, 7°, van het koninklijk besluit van 12 november 1934, op 29 december 1952 moest vervallen ; dat de Minister, aangezien hij binnen vijf jaar geen gebruik had gemaakt van het in die tekst bepaalde recht tot verlenging, sinds 29 december 1952 geen bevoegdheid meer bezat om deze verlenging toe te staan ;

Overwegende dat artikel 3, 7°, laatste lid, een straf stelt ten opzichte van de « doorgever » die zijn verplichtingen niet binnen de gestelde termijn is nagekomen, maar de Minister toestaat deze straf niet toe

te passen; dat deze straf niet automatisch wordt toegepast; dat uit de bewoordingen van het besluit niet volgt, dat de Minister aan een termijn gebonden is om over de verlenging te beslissen; dat hij dus de termijn mag verlengen binnen welke de installatie in dienst moet worden gesteld, ook al is de eerst vastgestelde termijn reeds verstreken; dat de vennootschap «Radio-Public» overigens in het onderhavige geval op 12 december 1952, dit is vóór het verstrijken van de termijn van vijf jaar, de verlenging had aangevraagd, na op 5 november 1952 de gemeente te hebben verzocht om een hervatting van onderhandelingen, welk verzoek zonder gevolg is gebleven; dat de tegenpartij, door de in het ministerieel besluit van 29 december 1947 gestelde termijn voor de indienststelling van vijf op tien jaar te brengen, haar bevoegdheid dus niet te buiten is gegaan; dat de bewering dat de tegenpartij de belangen van een private maatschappij zou hebben willen bevoordelen en machtsafwending zou hebben begaan toen zij de termijn voor de werkelijke indienststelling verlengde, door geen enkel gegeven van het dossier wordt gestaafd;

Overwegende dat verzoekster betoogt, dat het bestreden besluit in strijd is met artikel 3, 4, en artikel 4 van het koninklijk besluit van 12 november 1934, doordat het een uitsluitende machtiging tot exploitatie voor langer dan twaalf jaar verleent en aldus afwijkt van de regel die de duur van de vergunningen op twaalf jaar vaststelt, met het recht ze voor een termijn van zes jaar te vernieuwen; dat verzoekster hieraan overigens toevoegt, dat de Minister door het nemen van het bestreden besluit inbreuk heeft gemaakt op de bevoegdheid van zijn opvolger en een machtiging waarop andere private personen en verzoekster aanspraak konden maken, aan de competitie heeft onttrokken;

Overwegende dat deze laatste middelen niet dienen ten opzichte van artikel 1 van het bestreden besluit;

Overwegende dat de machtiging volgens artikel 4 van het koninklijk besluit van 12 november 1934 voor de duur van twaalf jaar wordt afgegeven en telkens voor zes jaar kan worden vernieuwd; dat artikel 2 van het bestreden besluit, dat de duur van de machtiging in feite op zeventien jaar brengt, niet overeen te brengen is met de bewoordingen van dit artikel 4 en dienvolgens moet worden vernietigd,

Besluit :

Artikel 1. — Artikel 2 van het ministerieel besluit van 9 september 1953 wordt vernietigd.

Artikel 2. — De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de Staat.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 9 mei 1956.

Voorzitter : M. Scheyvaerts.

Raadsheren : M.M. Maréchal en Van Hal.

Advocaat-Generaal : M. Van den Eynden de Rivieren.

Advocaten : Mrs Cortvriendt en Vermijlen.

Fidei-commis de residuo. — Tijdstip van het ontstaan van het recht van de verwachter. — In casu verwachters van Duitse nationaliteit. — Toepasselijkheid van artikel 17 van de wet van 14 juli 1951.

Bij het fidei-commis de residuo is het recht van de verwachter een eventueel recht; het kan slechts werkelijkheid worden en zijn volmaaktheid bekomen in zover de bezwaarde legataris bij zijn overlijden iets van de gelegateerde goederen overlaat. Het recht van de verwachter ontstaat eerst en kan eerst gevolg hebben wanneer de toekomstige gebeurtenis, die een van zijn bestanddelen is, verwezenlijkt wordt.

Het recht van de verwachter op hetgeen van het legaat overblijft, ontstaat eerst bij het overlijden van de bezwaarde legataris.

Daar in casu de bezwaarde legataris na 25 januari 1946 overleden is en het recht van de verwachters van Duitse nationaliteit eerst op die dag is ontstaan, is artikel 17 van de wet van 14 juli 1951 van toepassing.

Cs. Classen t/ Dienst van het Sequester.

Gezien in behoorlijke uitgifte overgelegd het vonnis waartegen beroep, gewezen op 23 oktober 1953 door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen;

Gezien de akte van beroep betekend op 1 december 1953;

Overwegende dat dit beroep, regelmatig naar de vorm, te bekwamer tijd ingesteld werd;

Overwegende dat bij openbaar testament op 29 januari 1942 verleden voor notaris Deckers, verblijvende te Antwerpen, Van Roozendaal Margaretha haar echtgenoot Voorwinden Marius aangesteld had als algemeen legataris van haar roerende en onroerende goederen met het recht erover te beschikken zowel in volle eigendom als in vruchtgebruik op de wijze die hij zou goed vinden, behalve bij testament, onder de last voor hem, bij zijn overlijden hetgeen van de hem aldus gelegateerde goederen zou overschieten af te geven aan vijf bepaalde legatarissen waartussen de twee appellanten, elk voor een vijfde;

Overwegende dat de erfstaatster te Antwerpen op 9 mei 1942 overleed en haar echtgenoot te Kapellen op 18 juli 1948;

Dat ze beiden van Nederlandse nationaliteit waren;
Dat appellanten van Duitse nationaliteit zijn;

Overwegende dat de Dienst van het Sekwester bij toepassing van de besluitwet van 23 augustus 1944, krachtens dewelke de goederen, rechten en belangen van Duitse onderdanen onder sekwester geplaatst worden, na het overlijden van de bezwaarde optrad ten einde aflevering te bekomen van het deel van het residuo van het legaat aan appellanten toekomende en verscheen bij de akte van vereffening en deling van de nalatenschap van de testatrice op 29 september 1950 verleden voor notaris Deckers;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis, door appellanten ingesteld, ertoe strekte de handlichting van het sekwester op grond van artikel 17 der wet van 14 juli 1951 te bekomen;

Overwegende dat het onbetwistbaar is dat appellanten krachtens voormeld testament een recht verworven hebben dat eigen is aan het legaat erin bedongen ten hunnen voordele;

Dat gezegd testament een dubbele begiftiging behelst, de eerste ten voordele van de bezwaarde legataris die vrij is van alle verplichting om de goederen van het legaat te bewaren; de tweede ten voordele van vijf bepaalde neven en nichten van de testatrice, die geroepen werden om het overschot van het legaat te verkrijgen, weze hetgeen van het legaat dat door de bezwaarde legataris onverbruikt of onvervreemd bleef en bij zijn overlijden voorhanden zou zijn; dat het met andere woorden hier gaat over een fidei-commis de residuo of « de eo quod supererit »;

Dat bedoelde begiftiging geen door artikel 896 van het Burgerlijk Wetboek verboden erfstelling over de hand of substitutie uitmaakt, daar de bezwaarde legataris de last niet opgedragen werd het geschonken te behouden; dat hij er vrij over beschikken mocht, behalve bij testament;

Dat door de rechtsleer en de rechtspraak algemeen aangenomen wordt dat dergelijke legaten « de residuo » rechtsgeldig zijn;

Dat zulks geldt voor het Belgisch recht en ook in overeenstemming is met het Nederlands recht en meer bepaald met artikels 928 en 1036 van het Burgerlijk Wetboek die het legaat de residuo voorzien;

Dat overigens de rechtsgeldigheid van het legaat de residuo, in het openbaar testament dd. 29 januari 1942 behelst, niet betwist wordt;

Overwegende dat de vijf legatarissen, waartussen de twee appellanten, zowel als de bezwaarde legataris, hun recht van de testatrice rechtstreeks hebben bekomen;

Overwegende dat, bij gebrek aan een wettelijke omschrijving van het recht van de legatarissen de residuo, er een zekere verwarring heerst betreffende het punt te weten of de tweede geroepene legatarissen dienen beschouwd als titularissen van een zuiver en vast legaat met wisselvallig voorwerp, ofwel of zij beneficiënten zijn van een legaat onder de opschorsende voorwaarde van niet verbruiking of niet vreemding van het legaat;

Dat de meest passende opvatting het recht van een legataris de residuo als een eventueel recht bestempelt (De Page: D.VII Nr 1151 en D.VIII Nr 1750);

Overwegende dat de toestand van de tweede legatarissen bijna gelijk mag worden gesteld met deze van een vermoedelijke erfgenaam, die de nalatenschap van een bloedverwant hoopt te verkrijgen.

Dat het recht van de tweede legatarissen slechts in wording is en ook slechts een wezenlijkheid kan worden en zijn volmaaktheid bekomen in zover de bezwaarde legataris iets van het legaat overlaat;

Dat een dusdanig recht een inwendig en wezenlijk bestanddeel mist en slechts ontstaat en gevolg kan hebben wanneer de toekomstige gebeurtenis, die een van zijn bestanddelen uitmaakt zich voordoet (De Page, Deel I, Nr 171 Cass. fr. 10 févr. 1897 D.P.I, 519; Asser-Meyers Ned. B.R. 4de deel: Erfrecht bl. 443);

Overwegende dat in casu het recht van appellanten

op hetgeen van het legaat overbleef, slechts bij het overlijden van Voorwinden Marius is ontstaan;

Dat, tot op dat ogenblik, het recht van tweede legatarissen slechts als kiem van recht bestond, vermits deze laatsten zich in de onmogelijkheid bevonden enige controle uit te oefenen of welke maatregel ook te treffen tot bewaring der goederen van het legaat;

Overwegende dat uit de bewoordingen van artikels 1 en 4 van de besluitwet van 23 augustus 1944 blijkt dat de goederen, rechten en belangen die onder sekwester kunnen geplaatst worden, slechts deze zijn die onder de controle of ter beschikking van een vijandelijke onderdaan waren, het is te zeggen rechten die aan de vijandelijke onderdaan een onmiddellijk profijt brachten;

Overwegende dat tussen 4 september 1944 en 16 juli 1948, geen enkel der goederen van het kwestig legaat in het bezit van een vijandelijke onderdaan waren, doch, integendeel, van Voorwinden Marius, geallieerde onderdaan;

Overwegende dat door artikel 17 der wet van 14 juli 1951 voorzien wordt dat de bepalingen van deze wet en die van de besluitwet van 23 augustus 1944 niet van toepassing zijn op de goederen, rechten en belangen ten deel vallende aan Duitsers uit om het even welken hoofde, te rekenen van 25 januari 1946 in België gebrachte goederen;

Overwegende dat, vermits op 4 september 1944 appellanten slechts titularissen waren van een eventueel recht op het overschot en dat dit recht slechts werkelijk geworden is en door appellanten verworven werd op 16 juli 1948 bij het overlijden van de bezwaarde, daar er alsdan in diens patrimonium een overschot van het legaat voorhanden was, de beschikking van artikel 17 der wet van 14 juli 1951 toepasselijk is;

Dat het beroep bijgevolg gegrond is;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935 waarvan de beschikking nageleefd werd;

Gehoord het eensluidend advies door de Heer van den Eynde de Rivieren, Advocaat-generaal, in openbare zitting gegeven;

alle andere of strijdige besluiten verwerpende,

Ontvangt het beroep en er recht op doende: doet het bestreden vonnis te niet en wijzende:

Zegt voor recht, dat appellanten de rechten op de goederen, voortkomende uit de nalatenschap van wijlen Van Roozendael Margaretha Aletta-Joanna op 16 juli 1948 verworven hebben.

Zegt dat dienvolgens artikel 17 der wet van 14 juli 1951 van toepassing is en dat geïntimeerde gehouden is zuivere en eenvoudige handlichting te geven van het sekwester slaande op de goederen en rechten van appellanten, die zij uit de nalatenschap Voorwinden-Van Roozendael verwierven en dat appellanten hierover zullen beschikken bij eenvoudige betekening aan geïntimeerde van het onderhavig arrest.

Veroordeelt geïntimeerde tot de gerechtskosten van beide instanties.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 11 april 1956.

Voorzitter : M. Verougstraete.
Raadsheren : M.M. Noest en Van Hove.
Advocaat-Generaal : M. Vanhoudt.
Advocaten : Mrs Cornelis en Eeckhout.

Belastingen. — Successierechten. — Het in artikel 108 van het Wetboek van Successierechten vastgestelde vermoeden ten aanzien van inkomsten.

Het in artikel 108 van het Wetboek van Successierechten vastgelegde vermoeden is volgens een aantal schrijvers niet toepasselijk op inkomsten, omdat inkomsten uiteraard bestemd zijn om verbuikt te worden.

Zelfs indien deze zienswijze niet gedeeld wordt, spreekt het in ieder geval vanzelf dat, aangezien niet zonder uitgaven kan worden geleefd, het tegenbewijs, dat tegen voormeld wettelijk vermoeden mag ingebracht worden, moet geacht worden ten aanzien van de inkomsten te zijn geleverd in de mate, die, gelet op de stand en de gewoonten van de overledene, aan zijn normale levensbehoeften blijkt te beantwoorden.

Belg. Staat (Registratie en Domeinen) t/
Cs. De Weirtdt.

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar tijd en vorm ;

Overwegende dat geïntimeerden, algemene legatarissen van wijlen Van de Kerckhove Alfred, thans niet meer betwisten dat deze laatste ontvangen heeft :

1) binnen de drie jaar vóór zijn overlijden, uit hoofde van pensioen, verkoop van beurswaarden, terugbetaling van geblokkeerd geld en intresten : 271.023, 90 fr. ;
2) binnen de maand vóór de evengemelde periode van drie jaar, wegens verkoop van beurswaarden : 730.572 frank ;

Overwegende dat het Beheer, steunende voor eerst-gemelde som op het wettelijk vermoeden van art. 108 van het wetboek der successierechten, en voor laatst-gemelde som op gewone vermoedens overeenkomstig art. 105 van hetzelfde wetboek, dwangbevel aan geïntimeerde heeft laten betekenen, tot betaling van aanvullende successierechten en boeten op basis van het verzwezen bestaan in de kwestieuze nalatenschap van het grootste deel van de twee gemelde sommen ;

Overwegende dat de eerste rechter terecht op het verzet door geïntimeerden tegen dit dwangbevel aangekend, geoordeeld heeft dat het bewijs niet voorhanden was dat het kapitaal van 730.572 fr. door geïntimeerden in de nalatenschap van de overledene werd teruggevonden ;

Overwegende dat de dienaangaande door het Beheer ingeroepen vermoedens hierin bestaan, dat de aflijvige een ouderling was die betrekkelijk hoge inkomsten genoot, zuinig leefde en geen huishuurlast te dragen had, verder dat het niet geweten is dat hij geld weggeschonken heeft of bijzondere uitgaven zou gedaan hebben ;

Overwegende dat, om de waarde van deze vermoedens te beoordelen, niet uit het oog mag verloren worden dat geïntimeerden geen familie waren van de testateur, noch bij hem inwoonden ; dat de mogelijkheid niet uitgesloten is dat wijlen Van de Kerckhove geld geschonken heeft aan leden van zijn familie of van de familie van zijn vrouw, of zelfs dat hij geld verbor-

gen heeft op een door de algemene legatarissen niet gevonden plaats ; dat, hoe weinig waarschijnlijk deze hypothesen ook zijn mogen, zij nochtans niet onmogelijk blijken, en dat derhalve het bewijs, waarvan het Beheer de last draagt, niet met een voldoende zekerheid geleverd werd ;

Nopens de som van 271.023,90 fr. opgestreken door Van de Kerckhove binnen de drie laatste jaren vóór zijn overlijden :

Overwegende dat de eerste rechter, bij een klaar-blijkelijke vergissing, van deze som heeft afgetrokken deze van 150.077,19 fr. welke door de algemene legatarissen in de aangiften van nalatenschap opgegeven werd ; dat immers de verscheidene activa, vermeld in de aangiften van nalatenschap, voor het grootste deel niet kunnen voortkomen van de geldsommen door de overledene binnen de drie jaar vóór zijn overlijden opgestreken ; dat het Beheer deze herkomstband slechts aanneemt, en met recht, voor de som van 23.804 fr. ;

maar overwegende dat de som van 271.023,90 fr. uit volgende bronnen voortkomt :

verkoop van titels :	69.222,50 fr.
pensioenuitkeringen :	179.658,50 fr.
terugbetaling geblokkeerd geld :	10.458,— fr.
interesten :	11.684,90 fr.

dat veruit het grootste deel van deze sommen inkomsten uitmaken, geen kapitaal ; dat volgens zekere auteurs het vermoeden, vastgelegd in art. 108 van het Wetboek der successierechten, niet toepasselijk is op inkomsten, omdat inkomsten uiteraard bestemd zijn om verleefd te worden (Genin, Recueil nr 18.435) ; dat, zelfs, indien deze zienswijze niet gedeeld wordt, het in ieder geval vanzelf spreekt dat, waar niet zonder uitgaven kan geleefd worden, het tegenbewijs, dat tegen voormeld wettelijk vermoeden mag ingebracht worden, geacht moet worden ten aanzien van de inkomsten voor te leggen in die mate die, gelet op de stand en de gewoonten van de overledene, aan zijn normale levensbehoeften blijkt te beantwoorden (Donnay, Wetboek der successierechten, deel II, nr 1285, blz. 898) ;

Overwegende dat van de som van 271.023,90 fr. reeds dient afgetrokken, omdat zij begrepen is in de aangiften van nalatenschap, de som van 23.804 fr. ;

dat het niet overdreven is te schatten dat het verschil tussen 23.804 fr. en de door de eerste rechter aangenomen aftrek van 150.077,19 fr. door de aflijvige binnen de drie jaar vóór zijn overlijden aan zijn eigen onderhoud verleefd werd ;

dat het vonnis dus, hoewel op andere gronden, in stand behoort te worden gehouden ;

dat nochtans, en alhoewel over de betekenis van het vonnis geen betwisting bestaat, er verduidelijkt dient te worden dat, waar de eerste rechter het dwang-schrift geldig verklaard « voor een bedrag van 271.023,90 — 150.077,19 fr. » er verstaan moet worden : « voor de rechten, boeten en interesten met betrekking tot » gezegd bedrag ;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gelet op artikel 24 der wet van 155 juni 1935,

Gehoord de heer Advocaat-generaal Matthys in zijn grotendeels eensluidend advies ;

Ontvangt het beroep, doch gedeeltelijk op andere gronden, het bestreden vonnis met dien verstande, dat de beschikking van geldigverklaring verstaan moet worden betrekking te hebben tot de rechten, boeten en interesten, eisbaar op de in het vonnis bepaalde som ;

Veroordeelt appellant tot de kosten van de aanleg ;

HOF VAN BEROEP TE GENT

1^e kamer — 26 april 1956.

Eerste-Voorzitter : M. Van Winckel.
Raadsheren : MM. Axters en De Vreese.
Advocaat-Generaal : M. Matthys.
Advocaten : Mrs J. Ronse en A. Cornelis.

Onteigening. — Toekenning van de normale veilingswaarde van het ingenomen goed. — Het honorarium van de advocaat is geen schade-element, dat moet worden vergoed.

De officiële eenheidsprijzen, die zijn voorzien voor het vaststellen van herstelvergoedingen inzake oorlogsschade, veronderstellen normaal de wederoprichting van het door oorlogsfeiten geteisterde goed en vormen niet een geschikte basis voor de berekening van een onteigeningsvergoeding, die zeker geen wederopbouw van het goed veronderstelt, maar wederbelegging, hetzij door koop van een gelijkwaardig onroerend goed, hetzij onder een andere vorm van geldbelegging.

Het doel van zulke onteigeningsvergoeding, nl. de rechtmatige schadeloosstelling voor de eigendomsberoving, wordt het best bereikt door het toekennen niet van de tegenwoordige reconstructiewaarde (met inachtneming van de ouderdomssleet), doch van de normale veilingswaarde van het ingenomen goed.

Zo het Hof de onteigeningsvergoeding vaststelt met inachtneming van alle elementen van de door de onteigening geleden schade, dienen « de kosten van advocaat » niet in deze schade te worden begrepen.

Het onderwerpen van een geschil aan de rechterlijke macht is een recht, dat in principe voor de verliezende partij geen andere bijkomende gevolgen met zich brengt dan de veroordeling in de kosten (artikel 130 Rv. dat alleen de eigenlijke gerechtskosten beoogt).

Deze gerechtskosten maken een forfaitaire vergoeding uit, die de wet ten laste legt van de in het ongelijk gestelde partij voor de uitgaven, die nodig geweest zijn ingevolge een ongegronde eis of een ongegrond verweer.

Zolang een partij bij de verdediging van haar recht geen misbruik pleegt, kan zij — behoudens contractueel beding — uit dien hoofde tot geen andere « schadevergoeding » worden veroordeeld dan tot de eigenlijke gerechtskosten.

Aan de regel, krachtens welke aan de onteigende een volledige vergoeding moet worden toegekend, die hem in dezelfde positie brengt als vóór de onteigening, wordt geen afbreuk gedaan, wanneer het honorarium van zijn advocaat, dat geen « schade » is, te zijnen laste blijft.

Cs. De Cneef t/ Belgische Staat.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op toegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, eerste Kamer, op 20 Mei 1900 drie en vijftig ;

Betreffende de innemingen :

A. gebouw :

Overwegende dat de eerste rechter om oordeelkundige redenen weigerde de vergoeding te berekenen aan de hand van de officiële eenheidsprijzen die zijn voorzien voor het vaststellen van herstelvergoedingen in zake oorlogsschade ;

dat deze eenheidsprijzen, die normaal de wederoprichting veronderstellen van het door oorlogsfeiten geteisterde goed, geen geschikte basis vormen voor het berekenen van een onteigeningsvergoeding die zeker geen heropbouw van het goed veronderstelt, maar wederbelegging, hetzij door aankoop van een gelijkwaardig onroerend goed, hetzij onder een andere vorm van geldplaatsing ;

dat het doel van zulke onteigeningsvergoeding, nl. de rechtmatige schadeloosstelling voor de eigendomsberoving, best wordt bereikt door het toekennen, niet van de huidige reconstructiewaarde (met inachtneming van de ouderdomssleet), maar van de normale veilingswaarde van het ingenomen goed ;

dat, indien bijzondere omstandigheden — zoals splinternieuwe aard van het gebouw — mogelijk de door appellanten voorgestelde schattingsmethode kunnen rechtvaardigen, zulke omstandigheden ter zake geenszins voorhanden zijn ;

Overwegende dat, in acht genomen de omstandigheden die van aard waren de veilingswaarde van het goed te beïnvloeden — zoals het feit dat het weliswaar 40 jaar oud gebouw onlangs was hersteld, de goede staat van onderhoud van de hoofdbouw (zie deskundigenverslag blz 3), de ligging, de gerieflijkheid als landelijk goed en niet het minst de gunstige verhouding tussen omvang van gebouw en oppervlakte van de grond — de eerste rechter de onteigeningsvergoeding nodig en voldoende om appellanten toe te laten een gelijkwaardig huis aan te kopen, billijk heeft vastgesteld op honderd vijf en zeventig duizend frank ;

Overwegende dat geïntimeerden ten onrechte beweren dat na de onteigening en afbraak van de hoofdbouw, de bijgebouwen hun volledige waarde behouden ; dat de toegekende som met de beperkte waarde, die deze bijgebouwen hebben voldoende rekening houdt ;

Overwegende dat het door de Belgische Staat ingeroepen vergelijkingspunt door de expert terecht wordt afgewezen als « bezwaarlijk te weerhouden » ;

B. gronden :

Overwegende dat appellanten het door de eerste rechter weerhouden vergelijkingspunt — nl. de toewijzing van appellanten zelf, in 1952, van een langs dezelfde weg nabijgelegen hofstedeken — vergeefs beknibbelen ; dat de invloed die de nabijheid van het Pleiskwartier mogelijk kan hebben op de waarde van het onteigende goed, evenzeer geldt voor het eveneens nabijgelegen vergelijkingspunt ;

dat voor zover die invloed in het geval van het vergelijkingspunt iets kleiner mocht zijn, er dient opgemerkt dat integendeel de waarde per vierkante meter van het vergelijkingspunt de gebouwen omvatte, terwijl ter zake, de gronden alléén reeds aan dezelfde waarde worden geschat ;

Overwegende dat, waar de appellanten de minderwaarde inroepen die de overblijvende percelen ondergaan, dient opgemerkt dat deze minderwaarde hieronder afzonderlijk wordt vergoed ;

Betreffende de minderwaarde :

Overwegende dat geïntimeerden deze minderwaarde ten onrechte loochenen ;

dat de herleiding (van 57 m. op 21 m.) van de aan de openbare weg palende strook, evenals de voortaan onregelmatige vorm van het pand, niet zijn te ontkennen en de aantrekkelijkheid van het goed ongetwijfeld verminderen, ongeacht de ligging van het overigens onteigende hoofdgebouw ;

dat de uit dien hoofde toegekende som van vijftig duizend frank billijk is ;

Betreffende de « kleine vergoedingen » :

Overwegende dat appellanten vergeefs voorhouden dat de eerste rechter de vergoeding voor het hekken (en ook deze voor haag, appelaar, bomen en plantrecht) heeft vergeten ;

dat deze vergoedingen integendeel blijkbaar zijn begrepen in de globale som van tweemaal 2.000 = 4.000 f die de eerste rechter (benevens de 1.740 f wegens meststoffen en zaaibakken) toekent wegens (afsluitingen, beplantingen en plantrecht) ;

dat deze globale som overigens redelijk voorkomt (zie o.m. voor de aard van het hekken : de foto van het onteigende goed).

Overwegende dat geïntimeerden ten onrechte het verschuldigd zijn van deze kleine vergoedingen betwisten ;

dat de schatting van de gronden als **bouwgrond** niet belet dat de onteigenden de afsluitingen zullen moeten heraanleggen en dat zij beroofd worden van de opbrengst van deze beplantingen en plantrechten die het goed, ongeacht zijn verkoopwaarde als bouwgrond, hun tot nog toe opleverde in gevolge zijn exploitatievorm ;

Betreffende de vergoeding voor wederbeleg :

Overwegende dat partijen akkoord gaan over het coëfficiënt en uit bovenstaande blijkt dat de vergoedingen waarop het dient toegepast, niet dienen gewijzigd.

Betreffende de kosten van verdediging :

Overwegende dat appellanten voor het eerst in beroep een vergoeding vragen « voor kosten van verdediging (« zowel advocaat als persoonlijke deskundige »), in gevolge de gedwongen onteigening ;

dat zij vragen dat het Hof deze vergoeding zou vaststellen « ex aequo et bono » rekening houdend met de aard en de omvang der betwisting ;

Overwegende dat de vraag ontvankelijk voorkomt voor zover zij de kosten van verdediging in beroep betreft ; dat zij echter ongegrond is ;

Overwegende dat geen bewijs van de tussenkomst van enig « persoonlijk deskundige » wordt geleverd, zodat het ter zake in feite alleen gaat om het ereloon van de advocaat ;

Overwegende dat, zo het Hof de onteigeningsvergoeding vaststelt met inachtneming van alle elementen van de door de onteigenden geleden schade, de « kosten van advocaat » nochtans in deze schade niet dienen begrepen ;

Overwegende dat het onderwerpen van een geschil aan de rechtsmacht een recht is dat, in principe, voor de verliezer geen andere bijkomende gevolgen met zich brengt dan de veroordeling tot de kosten (art. 130 B.W. dat alleen de eigenlijke gerechtskosten beoogt) ;

dat deze gerechtskosten een forfaitaire vergoeding uitmaken die de wet ten laste legt van de verliezer voor de uitgaven die nodig waren in gevolge een ongegronde eis of een ongegrond verweer (Verbr. 11 Mei 1922, Pas I 285 met advies van de heer advocaat-generaal Holvoet) ;

Overwegende dat de hoven en rechtbanken weliswaar met de buitengerechtelijke kosten van verdediging kunnen rekening houden wanneer zij een globale vergoeding toekennen wegens roekeloos en tergend geding, in geval van kwade trouw of zware fout ;

Overwegende dat ook een contractueel beding waarvoor de partijen voorzien dat, in geval van gerechte-

lijke betwisting omtrent een contract, de verliezende partij een forfaitair bedrag zal dienen te betalen wegens buitengerechtelijke onkosten (bedrag dat, zonder het te bepalen, het ereloon van de advocaat zal behelzen) niet strijdig is met de openbare orde (Van Bunnan L. : La clause conventionnelle de condamnation aux frais, J.T. 1954 p. 722 ; Ber. Brussel 24-6-53, J. T. 1954 p. 226 ; Ber. Luik 8-12-53, J.T. 54 p. 726) ;

Overwegende echter dat, zolang een partij, bij de verdediging van haar recht geen misbruik pleegt, zij, behalve contractueel beding, uit dien hoofde tot geen andere « schadevergoeding » kan worden veroordeeld dan tot de eigenlijke gerechtskosten ;

Overwegende dat appellanten vergeefs voorhouden dat de kosten van verdediging noodzakelijke uitgaven zijn gebleken, ten aanzien van de volgehouden weigering vanwege het onteigendend bestuur om een « juist passende vergoeding » te betalen ;

dat immers, zolang de onteigening niet onrechtmatig is, of de als vergoeding aangeboden som niet zó onredelijk dat zij van aard is aan de procedure een kwaadwillig, tergend of roekeloos karakter te verlenen (quod non), de onenigheid van partijen omtrent het bedrag der vergoeding ressorteert onder de normale burgerlijke geschillen ;

dat de belangen der schatkist evenzeer een gerechtelijk debat rechtvaardigen als de private belangen van de onteigende, zodat de wederzijdse kosten van verdediging het gevolg zijn, **niet** van de onteigening, maar van de beslissing van de tegenpartij gebruik te maken van haar recht : het vaststellen van een « juist passende vergoeding » te onderwerpen aan de hoven en rechtbanken ;

dat in zulke omstandigheden het ereloon van de advocaat niet kan worden aangezien als een schadelement dat dient vergoed, maar als gewone, buitengerechtelijke kosten van verdediging die eigen blijven aan de partij ;

Overwegende dat derhalve aan de regel krachtens dewelke aan de onteigende een volledige vergoeding dient toegekend die hem in dezelfde positie stelt als vóór de onteigening, geen afbreuk wordt gedaan wanneer te zijnen laste blijft het ereloon van zijn advocaat, hetwelk geen « schade » vertegenwoordigt voortspuitende uit de onteigening, maar een last en persoonlijke schuld van de onteigende, voortspuitende uit een proces omtrent een betwiste schuldvordering ;

Overwegende dat, hoewel betiteld als « vergoeding », het inwilligen van de vraag zoals zij is gesteld, er fataal zou op neerkomen de staat van ereloon van de advocaat zo niet rechtstreeks dan toch onrechtstreeks door het Hof te doen begroten en dit buiten de bijzondere omstandigheden in dewelke de rechtbanken geroept zijn dit te doen (art. 43 Decreet van 14-12-1810) en in voorwaarden die ten aanzien van de waardigheid van de balie ongepast voorkomen (zie beraadslaging van de Raad van de Orde van de Balie te Brussel dd. 15-11-55, R.W. 1955-56, kol. 867) ;

dat dit ereloon immers vrij dient besproken tussen advocaat en cliënt en na beëindiging van het proces dient vastgesteld door de advocaat zélf onder toezicht van de tuchtraad ;

Overwegende ten slotte dat, buiten het geval van tergend en roekeloos geding, of van contractueel beding omtrent de buitengerechtelijke kosten, rechtsleer en rechtspraak, om diverse redenen, doch traditioneel, elke vergoeding voor kosten van verdediging, andere dan de eigenlijke gerechtskosten, weigeren (R. Pr. V° Expropriation n° 368 ; V° Tarif civil n° 29 ; R. Pr. V° Lois Polit. et Adm. T IV V° Expropriation n° 232 en

705; Pandectes V° Avocat n° 624, V° Dépens n° 58; V° Faux Frais n° 1 tot 7; V° Usages Corporatifs des avocats n°s 2.300 tot 2.309; Braes: Précis de Procédure Civile T. I. n° 353 en vlg. en T. II n° 931; Brussel 23-12-72, Pas. 73 11 92; Luik 16 1 1911, Pas. 11 178; Luik 13 12 1911, Jur. Liège 1912 p. 28; Ber. Brussel 11 3 53, R. W. 52-53, kol. 1360; Ber. Brussel 14-4-53, J. T. 54, p. 228; Ber. Brussel 4-7-55, J. T. 1956, p. 57 met nota; Corr. Luik 23-1-53, R.G.A.R. 5133; zie nochtans Contra: Picard: Traité de l'Expropriation T.I. p. 201, 203 et ss., T. II p. 376 et ss.; Hilbert: Traité de l'Expropriation; Rb. Gent 2-5-51, R.W. 53-54 kol. 377 Nota Fonteyne R.G.A.R. n° 5363);

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 Juni 1935,

Gehoord de heer eerste advocaat-generaal Vermeulen in zijn advies,

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Ontvangt het hoofdzakelijk en het incidenteel beroep, dit laatste in de mate hierboven bepaald, verklaart beide ongegrond, bevestigt het bestreden vonnis, wijst af de vordering tot vergoeding wegens kosten van verdediging in beroep en veroordeelt appellanten in de drie vierden en geïntimeerden in het overige vierde van de kosten van de aanleg;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 9 mei 1956.

Voorzitter: M. Janssens.

Rechters: M.M. Cornette en Hernould.

Advocaten: Mrs Boon en Daeseleire.

Onverdeelde mede-eigendom. — Verhuring door één van de mede-eigenaren. — Geldigheid.

De verhuring van een onverdeeld goed door slechts één van de medegerechtigde eigenaren maakt een verhuring van andermans zaak uit.

De verhuring van andermans zaak is rechtsgeldig tussen partijen, zelfs indien de verhuurder geen enkel recht zou kunnen doen gelden op de zaak.

De bepalingen van artikel 577bis, § 6, B.W. heeft slechts betrekking op de rechtsverhoudingen tussen de onverdeelde mede-eigenaren onderling.

Hofman, Rommens en Lacasse t/ De Cleene en Hofman.

Gezien de stukken van het geding o.m.

1) het in regelmatige vorm voorgebrachte vonnis, waartegen beroep, verleend door de Heer Vrederechter van het vierde kanton der Stad Antwerpen, in datum van 14 maart 1956;

Overwegende dat het beroep, aan de hand van de voorgebrachte stukken tijdig en in regelmatige vorm ingesteld, ontvankelijk voorkomt;

Overwegende dat de oorspronkelijke dagvaarding van huidige appellanten volgens haar termen er toe strekt: « beide gedaagden (huidige geïntimeerden) aldaar: de tussen hen afgesloten huurovereenkomst betreffende het huis Godefriduskaai 2, te Antwerpen, dagtekenend van 1 juli 1955... nietig en van gener waarde te horen verklaren;

Overwegende dat appellanten en tweede geïntimeerde samen onverdeelde mede-eigenaars zijn van kwestieus huis, door tweede geïntimeerde aan eerste geïntimeerde op 1 juli 1955 in huur gegeven;

Overwegend dat appellanten deze verhuring als nietig aanzien;

Overwegende dat de verhuring van andermans zaak rechtsgeldig is tussen partijen, zelfs indien de verhuurder geen enkel recht op de zaak zou laten kunnen gelden (De Page t. IV, n°s 509-510);

Overwegende dat appellanten zich ten onrechte beroepen op artikel 577bis, alinea 6 B.W.; dat immers deze beschikking slechts betrekking heeft op de rechtsverhoudingen tussen de onverdeelde mede-eigenaars onderling (Cass. 4 december 1941, Pas. 1941, I, 443);

Overwegende dat er ter zake enkel spraak zou kunnen zijn van een niet-tegenwerpelijke van de verhuring aan appellanten;

Overwegende dat de vordering, zoals zij is ingesteld, dan ook niet gegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Alle verdere strijdige besluiten van de hand wijzende;

Na er over beraadslaagd te hebben;

Verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Wijst appellanten er van af;

Dienvolgens bevestigt om bovenstaande motieven het bestreden vonnis;

Veroordeelt appellanten tot de kosten van het beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

4° kamer — 15 juni 1956.

Alleenrechtsprekend rechter: M. Kranzen.

O.M.: M. Dossaer.

Advocaten: Mrs Vos, Jenné en Vandeuren.

Onrechtmatige daad. — Verantwoordelijkheid voor gebrekkige zaak.

Paard in de weide gedood door electrocutie ingevolge het vallen van een boom op de elektrische leiding. Wortels van de boom gedeeltelijk aangetast door verrotting. Boom omgewaaid door felle wind.

Aansprakelijkheid van hem, die over bedoelde boom de bewaking had.

Waar samenloop is van een gebrek van de zaak (gedeeltelijke verrotting van de wortels van de boom) met overmacht (felle wind), blijft de bewaker van de gebrekkige zaak verantwoordelijk voor het geheel van de aangerichte schade, omdat deze niet zou ontstaan zijn, indien de zaak geen gebrek had gehad.

Schreurs t/ Windmolders en S.V. Interelectra.

Overwegende dat verweerders regelmatig pleitbezorger gesteld hebben; dat de redenen van niet-ontvankelijkheid door de verweerders aangehaald in werkelijkheid betrekking hebben op de gegrondheid van de eis;

Overwegende dat op 15 juli 1955, te Stevoort, het paard van eiser door electrocutie gedood werd in de weide;

dat partijen het eens zijn dat deze electrocutie het gevolg was van het vallen van een boom op de elec-

trische leiding, uitgebaat door tweede verweerster, waardoor het paard in aanraking kwam met een gebroken draad;

Overwegende dat eerste verweerder voorhoudt dat niet hij maar zijn vader Laurent Wintmolders, eigenaar is van de boom, wiens val het ongeluk veroorzaakte;

Overwegende dat artikel 1384 van het burgerlijk wetboek verantwoordelijk stelt voor de schade veroorzaakt door het gebrek van een levenloze zaak, degene die er de bewaking over heeft;

Overwegende dat verweerder Wintmolders Alois 53 jaar oud op het ogenblik van de feiten, aan de rijkswacht verklaart dat het feit gebeurde in zijn weide, wanneer hij zegt: «Ik heb een weide enz...»;

Overwegende dat uit deze verklaring gevoegd bij de omstandigheden van ouderdom, moet worden afgeleid dat verweerder en niet zijn zeer bejaarde vader het gebruik had van de weide met de er op wassende bomen in de zin van de wet en dat hij over het gezag beschikte om er over te waken dat deze niet gevaarlijk werden (Rép. Prat. du droit belge, Ve Responsabilité n° 956, en volgende);

Overwegende dat uit het onderzoek door de rijkswacht, ingesteld en waarnaar alle partijen verwijzen, ook blijkt:

1) dat de wind op die dag buitengewoon ruw was en er vele bomen in de omtrek omwaaiden;

2) dat de wortelen van de boom gedeeltelijk aangeast waren door verrotting;

3) dat van de vier bomen die zich in de weide bevonden slechts één omwaaide;

Overwegende dat geen enkele fout kan ten laste gelegd worden van eiser wiens paard door de inwerking van een andere eigendom gedood werd;

Overwegende dat indien de wind buitengewoon ruw was er nochtans geen sprake was van een orkaan, zoals er in onze streken slechts bij uitzondering voorkomen;

Dat men zich afvraagt of er wel in deze kan sprake zijn van werkelijke overmacht;

Overwegende dat het van nu af vaststaat dat van de vier bomen, wassende in de weide Wintmolders, slechts één omwaaide en dat deze boom tekenen van verrotting aan de wortels vertoonde;

Dat het duidelijk is dat hierdoor het gevaar voor ontworteling vermeerderde;

Overwegende dat uit dit alles volgt dat de schade veroorzaakt werd door het gebrek van de boom, waarover eerste verweerder de bewaking had en dat de feiten door deze aangehaald niet afdoende zijn ter zake of van nu af tegengesproken door de vaststaande bestanddelen van de zaak;

Overwegende dat weliswaar de ruwe wind de onmiddellijke aanleiding is geweest tot de ontworteling, doch dat daar waar er samenloop is van een gebrek van de zaak, met overmacht — in zoverre er sprake kan zijn van werkelijke overmacht — de bewaker van de gebrekkige zaak toch verantwoordelijk blijft voor het geheel van de aangerichte schade, omdat deze niet zou ontstaan zijn indien de zaak geen gebrek had gehad, in casu indien de bedoelde boom dezelfde weerstandskracht zou gehad hebben als de drie andere in de weide wassende bomen;

Overwegende dat wat tweede verweerster betreft, de wet van 10 Maart 1925, geen afbreuk doet aan het algemeen principe dat een fysische zowel als een rechtspersoon slechts verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor schade, in zoverre een schuld tegen hen bewezen is;

Dat uit de tekst van artikel 18 van deze wet, genomen in zijn verband met de ganse wet, blijkt

dat de wetgever alléén bedoeld heeft de concessiehoudende uitbatingsmaatschappij van een electrisch net verantwoordelijk te stellen in de plaats van het concessiegevende openbaar bestuur; (Luik 30 November 1954, Journal des Tribunaux, 1955, blaz. 603 met nota);

Overwegende dat uit de gekende toedracht van de zaak duidelijk blijkt dat in feite geen enkele schuld tweede verweerster treft;

Dat de lijn brak ingevolge het feit dat een ontwortelde boom, toebehorende aan een ander, er op viel, en men geredelijk kan aannemen dat geen enkele laagspanningslijn bestand is tegen dergelijke drukking;

Overwegende dat het te ver zou gaan te eisen dat de concessiehoudende electriciteitsmaatschappijen overal op het platteland zouden verplicht zijn de stroom te vervoeren langs ondergrondse kabels en zulks met het oog op alle mogelijke ongevallen, welke zouden kunnen veroorzaakt worden door het feit dat de zaak van een ander met een gebrek behept is;

Overwegende dat eiser tot nu ten opzichte van eerste verweerder niet ten genoeg van recht bewezen heeft het bedrag van de geleden schade, doch dat hij vraagt dit bewijs te mogen leveren;

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 30 april 1956.

Voorzitter: M. Struye de Swielande.

Rechters: M.M. Janssens en Van Bever.

Advocaten: Mrs Standaert, Biltris, Wets en Haus.

Volmacht. — Handeling van de lasthebber buiten de grenzen van zijn volmacht. — Stilzwijgende bekrachtiging door de lastgever. — Gebondenheid van deze.

Zelfs wanneer een « directeur partiel » van een verzekeringsmaatschappij voor een bepaald gebied buiten zijn volmacht mocht zijn gegaan bij het toestaan van onmiddellijke dekking bij het onderschrijven door een aspirant-verzekeringnemer van een voorstel tot verzekering is de verzekeringsmaatschappij door deze handeling van haar « directeur partiel » gebonden, voor zover zij diens handelingen uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft bekrachtigd (art. 1998, lid 2, B.W.)

Ter zake vloeit de stilzwijgende bekrachtiging vanwege de verzekeringsmaatschappij voort uit het feit, dat zij een premie heeft geïnd en behouden voor de periode, die is ingegaan op de dag, waarop voorlopige dekking is toegestaan, alsook uit het feit, dat zij diezelfde dag in de nadien opgemaakte polis als aanvangsdatum van de verzekering heeft aangemerkt.

cs. Hanskens t/ N.V. Westerling Insurance Company en De Neef.

Overwegende dat de eisers, op grond van artikel 20-9^e van de Hypotheekwet de verweerster, in haar hoedanigheid van verzekeraar van de verweerder, aanspreken in betaling van de vergoedingen waartoe deze, bij vonnis van de Correctionele Rechtbank te Gent dd. 7 juli 1954 en bij arrest van het Hof van Beroep te Gent dd. 12 november 1954 veroordeeld werd wegens het dodelijk auto-ongeval waarvan Hanskens Marcel,

respectievelijk hun vader, zoon en echtgenoot, op 1 december 1953 het slachtoffer is geweest;

Overwegende dat de verweerster De Neef Victor, die gedagvaard werd in gemeenverklaring van het vonnis, besluit tot het toewijzen van de eis;

Overwegende dat de verweerster opwerpt, enerzijds, dat het kwestieus ongeval gebeurd is daags vóór het tot stand komen van het verzekeringscontract tussen haar en de verweerster gesloten betrekkelijk de auto waarmee het ongeval veroorzaakt werd, en derhalve door dit contract niet gedekt is, en anderzijds, dat, ten gevolge van een valse verklaring door de verweerster, bij het sluiten der verzekering gedaan nopens de waarde van die auto, het verzekeringscontract, krachtens artikel 9 van de wet op de verzekeringen nietig is;

Overwegende, ten aanzien van de eerste opwerping, dat het weliswaar niet bewezen is dat de polis nummer 59370, hoewel zij dattekent van 1 december 1953, reeds door de verweerster ondertekend was vóór dat het ongeval gebeurde noch dat de premie vóór het ongeval werd betaald;

Overwegende dat aldus in feite het geschil zich herleidt tot de kwestie te weten of de verweerster tot de vergoeding van het schadegeval gehouden is ingevolge de, op 25 november 1953, bij het onderschrijven door de verweerster van het aan de verweerster gedane voorstel tot verzekering, door de genaamde Désiré Thys, toegestane onmiddellijke dekking;

Overwegende dat, in strijd met wat de verweerster blijkbaar te kwader trouw beweert, de voornoemde Thys ten haren opzichte niet een autonoom verzekeringsagent is, maar dat hij integendeel blijkens de overgelegde uittreksels uit het handelsregister, door haar, op 15 juli 1952 aangesteld werd als «directeur partiel» voor de beide Vlaanderen;

dat het dus in die hoedanigheid is geweest dat deze op 25 november 1953, op het formulier ingevuld door agent Barroo, — die zoals de verweerster nogmaals te kwader trouw beweert niet te kennen, vermits hij bij hare diensten het herkenningnummer 234/1707 heeft — aan de verweerster onmiddellijk dekking toestond, in afwachting dat de eigenlijke verzekeringspolis zou opgemaakt en ondertekend zijn;

Overwegende dat de verweerster geen inlichtingen verschaft nopens de aan deze blijkbaar gewestelijke directeur verleende bevoegdheden en het namelijk niet uitgemaakt is of hij, zoals artikel 9 van de algemene voorwaarden, vermeld op de polissen van de verweerster, het voorziet voor de «Directeur der Maatschappij», ook de macht heeft verzekeringspolissen te ondertekenen;

dat het nochtans door de verweerster niet wordt betwist dat hij gemachtigd is voorlopig onmiddellijke dekking toe te staan aan de onderschrijvers van een voorstel tot verzekering;

Overwegende dat, zelfs moest hij door het toestaan van onmiddellijke dekking zijn mandaat te buiten gegaan zijn, de verweerster dan toch nog zou gehouden zijn de door hem aangegane verbintenis na te leven voor zover zij diens handelingen uitdrukkelijk of stilzwijgend bekrachtigd heeft (artikel 1998, 2° lid B.W.);

Overwegende dat ter zake de stilzwijgende bekrachtiging vanwege de verweerster voortvloeit uit het feit dat zij een premie heeft geïnd en behouden voor de periode ingang nemende op 25 november 1953, datum waarop voorlopige dekking werd toegestaan, alsook uit het feit dat zij diezelfde datum in de nadien opgemaakte polis als aanvangsdatum der verzekering voorziet;

Overwegende dat derhalve de verweerster het kwestieuze schadegeval wel verzekerd heeft;

Overwegende, ten aanzien van de tweede opwerping van de verweerster, dat, bij de waardering van het gevaar dat uit het gebruik van een autovoertuig kan voortvloeien, hoofdzakelijk rekening wordt gehouden, naast het gebruik dat van het voertuig zal gemaakt worden, met de aard, het bouwjaar en de technische bijzonderheden ervan en niet of toch maar in uiterst geringe mate met de waarde ervan;

Overwegende dat, waar al de andere gegevens met de werkelijkheid overeenstemmen, het ter zake niet als voldoende vaststaande voorkomt dat een verschil van 11.000 fr. tussen de aangegeven waarde en de op de factuur bepaalde aankoop prijs — waarvan het overigens niet zeker is dat het de werkelijk betaalde prijs is — van aard was de verzekeraar, indien hij van de onjuistheid der verklaarde waarde kennis had gedragen, de overeenkomst niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben aangegaan;

Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt, dat de eis gegrond is, met dien verstande dat, behoudens de gerechtskosten en de kosten van uitvoering van de correctionele uitspraken tegen de verweerster, de gevorderde bedragen niet gezamenlijk aan de eisers dienen toegewezen, maar dat ieder van hen slechts aanspraak kan maken op de hem door de voormelde uitspraken toegewezen vergoedingen;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gelet op de artt. 2-37 en 41 der wet van 15 juni 1935,

Alle andere conclusiën van de hand wijzende;

Veroordeelt de verweerster om te betalen :

aan de eerste eiseres de som van 40.000 fr.;

aan de tweede eiseres de som van 10.000 fr.;

aan de derde eiseres de som van 100.000 fr.;

aan de eerste en derde eiseressen gezamenlijk de som van 402.576,80 fr. om onder hen verdeeld te worden ingevolge de akte bekendheid van 5 januari 1954, al deze sommen te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 1 december 1953 tot de datum der burgerlijke partijstelling en verder de gerechtelijke intresten vanaf die datum;

Veroordeelt de verweerster bovendien om aan de eisers te betalen de door hen voorgeschoten registratierechten op de correctionele uitspraken, zijnde 11.342 fr., alsmede de kosten van uitvoering dezer uitspraken tegen de verweerster zijnde 1.580 fr.;

Veroordeelt haar ten slotte tot de kosten van het onderhavig geding.

Verklaart dit vonnis gemeen aan de verweerster;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande iedere voorziening en zonder borgstelling, behoudens wat de kosten van het onderhavig geding aangaat;

NOOT. — Zie in dit nummer het bevelschrift van de Voorzitter der Rechtbank te Gent, d.d. 1 augustus 1956.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

Kortgeding. — 1 augustus 1956.

Voorzitter : M. Steyaert.

Advocaten : Mrs Bove, Standaert en Haus.

Executoriaal beslag. — Kantonnement. — Vereisten voor toepassing daarvan.

Inzake executoriaal beslag kan de beslagene partij alleen haar toevlucht nemen tot het «kantonnement», wanneer tegen het vonnis, krachtens hetwelk de beslaglegging geschiedt, hoger beroep is ingesteld.

Wanneer de bij bedoeld vonnis in het ongelijk gestelde partij, onder voorbehoud van hoger beroep, heeft voorgesteld dit vonnis tenuitvoer te leggen en de toegekende bedragen te voldoen, en de tegenpartij dat aanbod heeft aanvaard, ontnemt deze overeenkomst omtrent de tenuitvoerlegging van het vonnis en omtrent een onvoorwaardelijke effectieve betaling van de toegekende bedragen aan de in het ongelijk gestelde partij het recht zich nog te beroepen op de bepalingen van artikel 554 Rv.

N.V. Westerling Insurance Cy t/ sc. Hauskens e.a.

Overwegende dat de eiseres, bij vonnis van 30 april 1956 der Rechtbank van eerste aanleg te Gent, veroordeeld werd om te betalen aan Hanskens Marlène een bedrag van 40.000,— frank, aan de Vulder Léonie een bedrag van 10.000,— frank, aan Schuermans Madelena een bedrag van 100.000,— frank, aan Hanskens en Schuermans samen een bedrag van 402.576,80 frank, alle bedragen te vermeerderen met de vergoedende intresten, de gerechtelijke intresten en de registratiekosten, provisoir begroot op 12.925,— frank; dat het vonnis uitvoerbaar werd verklaard bij voorraad, niet-tegenstaande alle voorziening en zonder borgstelling;

dat, op 16 juli 1956, dit vonnis aan de eiseres werd betekend met bevel van betaling, waarop zij, op 25 juli 1956, er tegen in hoger beroep is gekomen;

dat, op 19 juli 1956, de eiseres de evengenoemde schuldeisers vóór de president zetelende in kortgeding heeft gedagvaard tot horen zegen dat zij, op grond van artikel 553 en volg. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, mits storting in de handen van het sequester van een bedrag van 580.000 fr., het voorrecht van «Cantonnement» zal genieten waardoor de verdere ten uitvoerlegging van het executoriaal beslag zal geschorst blijven;

dat de vijfde, zesde en zevende gedaagden opgeroepen worden ten einde het tussen te komen bevel zich gemeen te horen verklaren;

I. Wat betreft de geldigheid van de dagvaarding :

Overwegende dat de verwerende partijen tijdig kennis hebben gehad van het exploit van dagvaarding en ter terechtzitting van 27 juli 1956 door hun pleitbezorgers Van Loo en Papillon, zijn verschenen; dat, op grond van artikel 173 W.B., de dagvaarding voor geldig dient aangezien te worden;

II. Wat betreft de bevoegdheid :

Overwegende dat het beslag krachtens een vonnis der Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent werd gelegd; dat ter zake er geen machtiging tot beslaglegging diende noch kan verleend worden; dat bovendien moet aangenomen worden dat de betwistingen omtrent de toepassing van art. 553 en volgende W.B.

in feite geschillen uitmaken omtrent de tenuitvoerlegging van een vonnis;

III. Wat betreft de grond der zaak :

a) Overwegende dat de verwerende partijen terecht houden staan dat, in zake executoriaal beslag, de beslagene partij alleen haar toevlucht kan nemen tot het «cantonnement» wanneer tegen het vonnis, dat tot grondslag dient van de inbeslagneming, hoger beroep is ingesteld;

echter dat nu het bewezen is dat bij exploit van 25 juli 1956 de eiseres tegen het vonnis van 30 april 1956 der Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent in hoger beroep is gekomen, het door de verwerende partijen opgeworpen middel, bij wiens handhaving zij geen belang hebben, dient verworpen te worden;

b) Overwegende anderzijds dat, op 25 juni 1956, de eiseres de eerste vier verwerende partijen aanbod deed, onder voorbehoud van hoger beroep, het vonnis van 30 april 1956 ten uitvoer te leggen en de toegekende bedragen uit te keren; dat dit aanbod door de belanghebbende dadelijk werd aanvaard, waarvan de eiseres voor 10 juli 1956 kennis heeft gekregen;

dat dit tussen de eiseres en de eerste vier verwerende partijen gesloten verdrag omtrent de tenuitvoerlegging van het vonnis van 30 april 1956 en omtrent een onvoorwaardelijke effectieve betaling der toegekende bedragen de eiseres het recht ontnemt van zich nog op de bepalingen van artikel 554 W.B. te beroepen;

Rechtdoende :

Zeggen voor recht dat geldig is de dagvaarding betekend bij exploit van 19 juli 1956 ter woonst van de deurwaarder Vercauter te Gent;

Verklaren Ons voor bevoegd tot kennisneming der zaak;

Ontzeggen de eiseres haar vordering;

Veroordelen deze in de kosten.

NOOT. — Zie in dit nummer het vonnis van de Rechtbank te Gent, d.d. 30 april 1956.

**RECHTBANK VAN KOOPHANDEL
TE ANTWERPEN**

12e Kamer. — 13 juni 1956

Voorzitter : M. Geurts.

Referendaris : M. Arendt.

Advocaten : Mrs J. Dauwe, J. Coens, G. Franck,
F. Cornellie, E. Deckers en J. Pollet.

Zeerecht. — Termijn van verzet tegen bevelschrift (art. 53 § IV, wet op de zeevaart). — Beperking van aansprakelijkheid. — Twee afzonderlijke aanvaringen in de loop van eenzelfde reis.

Ieder verzet tegen een bevelschrift, houdende machtiging tot beperking van de aansprakelijkheid, moet worden gedaan binnen de maand vanaf de publicatie van het bevelschrift in een dagblad (art. 53, § IV, van de wet op de zeevaart).

Hij die, na een ongeval te hebben veroorzaakt, zijn aansprakelijkheid wil beperken tot de waarde van zijn schip, moet de artt. 48 en 49 van de wet op de zeevaart in acht nemen. Wanneer in de loop van eenzelfde reis twee aanvaringen hebben plaats gehad, vormt iedere aanvaring een geheel op zichzelf, derwijze dat de aansprakelijkheid slechts per ongeval kan worden beperkt.

Belgische Staat, Verenigde Tankrederij, N. V. Herbosch en cs. t/ Mr E. Deckers q.q. en Eugène & Cesar Van Daele.

Gezien de geboekte dagvaarding van 22 oktober 1955 betekend ten verzoeken van de Belgische Staat, strekkende tot het horen zeggen voor recht dat het door de heer Voorzitter der Rechtbank van Koophandel in dato van 11 oktober 1955 verleend bevel, krachtens hetwelk Meester Egide Deckers benoemd werd tot verffenaar van het afgestane scheepsvermogen van de sleepboot « Cesar » met opdracht de abandonwaarde dezer tussen de verschillende schuldeisers te verdelen, nietig is en geen uitwerksel kan hebben;

Gezien de geboekte dagvaarding van 19 oktober 1955, betekend ten verzoeken van de N.V. « Verenigde Tankrederij » en strekkende tot hetzelfde voorwerp;

Gezien de schuldbetwistingen hangende tussen de afstand van het scheepsvermogen van de sleepboot « Cesar » en de schuldeisers J. Sterlin, N.V. Verenigde Tankrederij, N.V. Eugène Herbosch, Henri Laddijn en Belgische Staat;

Gezien de geboekte dagvaarding van 27 maart 1956 betekend ten verzoeken van aanlegger Henri Laddijn strekkend tot de betaling der som van Franken 6690 ten titel van schadevergoeding alsook tot de verklaring voor recht dat de proceduur van afstand van scheepsvermogen gedaan door E. en C. Van Daele van geen waarde is en niet gelden kan tegenover aanlegger als schuldvereffening;

Gezien de geboekte dagvaarding van 16 april 1956 betekend ten verzoeken van aanlegster N.V. Eugène Herbosch, strekkende tot het nietig verklaren van bewuste proceduur en tot de betaling ten titel van schadevergoeding, der som van 50.000 franken te vermeerderen, verminderen of verder te bepalen in de loop des gedings;

Aangezien de zaken verknocht zijn en dienen samengevoegd te worden;

Aangezien de verffenaar, Meester Eg. Deckers, terecht doet opmerken dat de eis ingesteld door aanlegster N.V. Eugène Herbosch tegen de Heer Rechter-Commissaris J. E. Sasse niet ontvankelijk is eerstens omdat deze de massa niet vertegenwoordigt, en tweedens omdat het ontslag, welk hij gegeven heeft, in het Staatsblad van 23 maart 1956 gepubliceerd geworden is, hetzij dus op een datum welke deze van het inleidend exploit voorafgaat;

Aangezien eveneens de verffenaar terecht de niet-ontvankelijkheid opwerpt der eisen ingesteld door aanlegger Laddijn en aanlegster N.V. « Eugène Herbosch » voor zoveel zij een verzet uitmaakten tegen het bevelschrift verleend op 11 oktober 1955 omdat zij niet ingediend werden binnen de termijn voorgeschreven door artikel 53, par. 4 der Zeevaartwet;

Aangezien wat betreft de grond der eisen ingesteld door aanlegger Belgische Staat en aanlegster « Verenigde Tankrederij » deze gesteund zijn op het feit dat verweerders Eugène en César Van Daele, mede-eigenaars van de sleepboot « César », in hun verzoekschrift een niet naar de wet conforme stelling voorgbracht hebben met aan te voeren dat zij hunne verantwoordelijkheid mochten beperken tegelijk jegens aanlegster (in haar hoedanigheid van eigenares van het schip « Vinkeveen » dat aangevaren werd op 12 februari 1955 te Lillo rond 19 uur door het schip « Jan Vermeer » getoogd door de « César ») en jegens aanlegger, eigenaar van de boei nr 56, welke aangevaren werd door de schepen getoogd door de « César » in dato van 13 februari 1955, hetzij dus

's anderendaags ongeveer te 6 uur alsof er maar één enkele aanvaring ware geweest;

Aangezien verweerders Van Daele doen gelden dat de toger « César » drie schepen (namelijk de « Vermeer », de « Roi Leopold » en de « Thérèse ») slepen moest van Terneuzen naar Antwerpen en dat aldus de twee kwestieuze aanvaringen zich in de loop derzelfde reis voordeden, dat in het zeerecht het begrip zelf van beperking van aansprakelijkheid steeds verbonden is geweest aan het «...concept «reis» of «aventure maritime», dat de wet van 1928 geen wijziging in dit principe gebracht heeft, en dat dienvolgens verweerders, met een enkele afstandswaarde ter beschikking te stellen van al de schuldeisers der twee afzonderlijke ongevallen welke gedurende dezelfde reis geschieden volkomen aan de vereisten der wet voldaan hebben;

Aangezien echter aanleggers terecht daarop antwoorden dat er niet het minste verband bestaat tussen het eerste ongeval, veroorzaakt door de « César » toen de sleepboot te Lillo aankwam, en het tweede ook door de « César » veroorzaakt, dan volgende morgen, op de rede van Antwerpen en nadat de sleepboot, gevoerd door de « César » te Lillo was blijven vernachten en dat, wat er ook van zij, de tekst van artikels 48 en 49 der Maritieme wet welke melding maken van schuldvorderingen spruitende uit een zelfde ongeval (...les diverses créances qui se rattachent à un même accident...) zeer duidelijk is en niet vatbaar voor discussie;

Aangezien, overigens, men niet uit het oog verliezen mag, dat de beperking van verantwoordelijkheid een afwijking uitmaakt van het principe bevestigd door artikel 1382 B.W., volgens hetwelk degene die een fout begaan heeft gehouden is de nadelige gevolgen dezer te herstellen, en dat zij aldus dient uitgelegd te worden op limitatieve wijze;

Om deze redenen,

Zegt de eisen ingesteld door aanlegger Henri Laddijn en aanlegster « Eugène Herbosch » niet ontvankelijk hoofdens laattijdigheid;

En uitspraak doende op de eisen door aanlegger « Belgische Staat » en aanlegster Verenigde Tankrederij ingesteld, zegt deze eisen ontvankelijk en gegrond;

Zegt dienvolgens voor recht dat verweerders Eugène en Cesar Van Daele niet gerechtigd zijn de schuldvorderingen welke betrekking hebben op het ongeval gebeurd op 13 februari 1955 bij de lijst van hun schuldeisers te voegen en dat bewuste schuldvorderingen niet in aanmerking zullen komen in de verdeling van de abandonwaarde van de « Cesar »;

Zegt bovendien voor recht dat, indien voornoemde verweerders hunne verantwoordelijkheid wensen te beperken voor het ongeval, welk op 13 februari 1955 plaats greep, zij gehouden zullen zijn de aanstelling van een verffenaar der abandonwaarde aan te vragen, alsook een tweede maal de afstandswaarde van de sleepboot « Cesar » te deponeren;

Verwijst het overige van de eisen ingesteld door aanlegger Henri Laddijn en aanlegster « Eugène Herbosch » naar de algemene rol;

Verwijst de betwistingen over de schuldvorderingen van verzoekers J. Sterlin, « Verenigde Tankrederij » en Belgische Staat terug naar de algemene rol;

Verwijst verweerders Eugène en Cesar Van Daele tot de kosten des gedings;

Zegt het vonnis uitvoerbaar, behalve voor de kosten, niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling.

VREDEGERECHT TE PEER

13 december 1955.

Rechter : M. Roelandts.

Militaire opeisingen. — Door de militaire maatregelen toegebrachte schade. — Berekening van de vergoeding.

Krachtens artikel 23 van de wet van 12 mei 1927 is de militaire overheid verantwoordelijk voor de rechtstreekse en stoffelijke schade, berekend volgens de verkoopwaarde ten tijde van de schade.

Overeenkomstig het voorlaatste lid van artikel 15 van voormelde wet van 12 mei 1927 kunnen de gebruikelijke interessen op de vergoeding in het onderhavige geval niet worden toegekend, daar die interessen beginnen te lopen na verloop van de derde maand, volgend op de dag van het opmaken van het in artikel 25 bedoelde proces-verbaal, daar dit laatste nooit werd opgemaakt.

Claes t/ Belgische Staat (Minister van Landsverdediging).

Gelet op het schrijven van de burgemeester van Helchteren dd. 16 september 1955, waarbij Ons bericht wordt dat aanlegger geweigerd heeft de vastgestelde vergoeding van 250 frank, door de militaire overheid toegekend, te aanvaarden;

Overwegende dat genoemd schrijven Ons overgemaakt werd ingevolge artikelen 15 en 16 der wet van 12 mei 1928 en artikel 120 K.B. 3 mei 1939, betreffende het reglement over de militaire opeisingen;

Overwegende dat aanlegger een vergoeding vordert van 15.000 frank, wegens schade welke aan zijn dennenbos door de militairen werd aangericht; dat er meer bepaaldelijk 127 bomen, geplant in 1941, zouden vernietigd zijn; dat voornoemde schade geschat werd rekening houdend met de toekomstwaarde der vernielde bomen;

Overwegende dat « la réquisition est le droit exceptionnel de l'Etat, dans un intérêt supérieur de salut public, et, en principe, moyennant indemnité, d'imposer des prestations et de s'attribuer soit la propriété, soit l'usage des choses; » (R.P.D.B., V^o Réquisitions Militaires et Civiles, n° 1);

Dat daarenboven, de militaire overheid — overeenkomstig de bepalingen van artikel 13 van de wet van 12 mei 1927 — verantwoordelijk is voor de rechtstreekse en stoffelijke schade, berekend volgens de verkoopwaarde ten tijde van de schade; dat trouwens deze zienswijze gepreciseerd werd als volgt : « Aux termes de l'article 10 de cet arrêté (c.-à.-d. Arrêté Royal du 1 février 1938, relatif aux réquisitions civiles) — l'indemnité de réquisition doit être calculée en tenant compte uniquement de la perte effective que la déposition définitive ou temporaire de sa chose impose au prestataire au jour de la réquisition, et abstraction faite du gain qu'aurait pu lui procurer la hausse des prix faussés soit par spéculation ou accaparement, » (R.P.D.B., V^o Réquisitions Militaires et Civiles, n° 164);

Overwegende dat volgens verweerder de vernielde bomen een omtrek hadden van 30 tot 40 cm., dat deze een waarde hadden van 5 frank per boom en dat er slechts 50 bomen zouden vernield zijn;

Dat anderzijds aanlegger volhoudt dat er 127 bomen vernietigd werden en dat ieder boompje een waarde heeft van 50 frank;

Overwegende dat, volgens bovengenoemde wettelijke criteria, alléén de verkoopwaarde van de bomen ten tijde van de schade mag in rekening gebracht en dat de toekomstwaarde niet kan weerhouden worden;

Overwegende dat blijkbaar de pleegvormen van artikel 25 der wet dd. 12 mei 1927, nopens het opmaken van een tegensprekelijk proces-verbaal der veroorzaakte schade, verwaarloosd werden; dat naar alle waarschijnlijkheid de bepalingen van artikel 24 derzelfde wet, betreffende de wijze van indienen van de door de schadelijder gemaakte bezwaren eveneens niet integraal werden nageleefd; dat het past dat de burgemeester er de hand aan houde opdat de bepalingen van artikel 25 voornoemde zouden uitgevoerd worden;

Overwegende dat daaruit volgt dat, op dit ogenblik, noch het aantal vernietigde bomen, noch hun waarde, met zekerheid kan vastgesteld worden, te meer daar partijen het eens zijn om voor Ons te verklaren dat een bezoek ter plaatse, op dit ogenblik, niet meer zou toelaten het aantal beschadigde bomen vast te stellen;

Overwegende dat in casu noch het algemeen welzijn, noch verweerder eisen dat de enkelingen — nl. aanlegger — aan wie schade berokkend werd, zijn wettelijke vergoeding zou moeten prijsgeven om reden dat de procedurevereisten niet werden nageleefd;

Overwegende dat, billijkheidshalve, de verkoopwaarde per boom, ten tijde dat de schatting had moeten gebeuren, op 30 frank mag vastgesteld worden; dat dit bedrag toevallig bij benadering overeenstemt met de boete welke zou dienen uitgesproken te worden overeenkomstig artikel 154 der wet van 15 december 1854 (t.t.z. $1,57 \times 20 = 31,40$ frank), indien een soortgelijke boom zou gestolen geweest zijn;

Overwegende dat billijkheidshalve het aantal vernielde bomen op 127 mag behouden blijven;

Overwegende dat derhalve aan aanlegger mag toegekend worden de som van 127×30 frank = 3.810 frank;

Overwegende dat overeenkomstig het voorlaatste lid van artikel 15 der wet van 12 mei 1927, in dit geval gebruikelijke interessen op de vergoeding, welke beginnen te lopen na het verstrijken van de derde maand volgend op de dag van het opstellen van het proces-verbaal, waarvan sprake in artikel 25 voornoemd, niet kunnen toegekend worden, daar genoemd proces-verbaal nooit opgesteld werd;

Om deze redenen :

Veroordelen verweerder aan aanlegger te betalen de som van 3.810 frank;

Veroordelen verweerder bovendien tot de gerechtelijke interessen en tot de kosten van het geding.

Verklaren het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, ondanks alle verhaal en zonder borg, uitgenomen voor wat de kosten betreft.

VREDEGERECHT TE OOSTENDE

25 september 1956.

Rechter : M. Kisters.

Advocaten : Mrs De Grave, Six, Thoné en Geirlandt.

Stedebouw. — Wetsbesluit van 2 december 1956. — Vordering tot afbraak van hetgeen in strijd met die wettelijke bepaling is opgericht. — Onbevoegdheid van de vrederechter.

Een staatsverordening over het bouwen kan slechts aangezien worden als hebbende een wettelijke erfdiensbaaerheid in het leven geroepen, voor zoveel uit bedoelde wet blijkt, dat de wetgever een erfdiensbaaerheid heeft willen doen ontstaan.

Zelfs indien het wetsbesluit van 2 december 1946 een erfdiensbaaerheid van stedebouw heeft gescha- pen, dan nog heeft de wettelijke bepaling een uit- sluitende en uitzonderlijke bevoegdheid toegekend aan de boetstraffelijke rechtbank om kennis te nemen van de strafvervolgning in geval van een han- deling, in strijd met zodanige beweerde erfdiens- baarheid, doch ook van een vordering tot herstel van de wettelijke toestand en dan nog slechts voor zoveel het ministerie van Openbare Werken dit herstel vor- dert. Hieruit volgt dat de vrederechter alleszins onbevoegd is ten eerste om de afbraak te bevelen van hetgeen in strijd met de beweerde erfdiens- baarheid gebouwd is, ten tweede om zulks te doen op vordering van een gewoon burger.

Er bestaat geen enkel feitelijk verband tussen de erfdiensbaaerheid van zichten en lichten aan de ene kant en een verbod om op een zekere diepte te bouwen aan de andere kant.

De vrederechter is bevoegd kennis te nemen van de in casu ingestelde vordering betreffende een uit- zicht.

Reynaert t/ cs. Wydooghe en Stad Oostende en Stad Oostende t/ Belgische Staat (Openbare Werken) en Berlaimont.

Overwegende dat de drie vorderingen van elkander afhangen; dat zij dienen samengevoegd en door een enkel vonnis beslecht;

1. Bevoegdheid :

Overwegende dat alle verweerders aanvoeren dat de Vrederechter onbevoegd is ratione materiae om te oordelen over de tweede vraag van hoofdeiser Reynaert strekkende tot het afbreken door Deschacht en Wydooghe van alle constructies nevens het eigen- don van hoofdeiser Reynaert, welke een diepte hebben van meer dan twaalf meters;

Overwegende dat dienomtrent de vordering van hoofdeiser Reynaert uitsluitelijk gesteund is op een overtreding van een Koninklijk Besluit van 30-11-1951 genomen in uitvoering der Besluit-Wet van 2-12-1946;

Overwegende dat artikel 3 Nr 3 der wet over de bevoegdheid een onbeperkte bevoegdheid verleent aan de Vrederechter nopens :

1) de wettelijke verplichtingen van aanpalende eigenaars zijnde namelijk afpaling en afsluiting (artt. 646 en 647 B.W.);

2) de erfdiensbaaerheden voortvloeiende uit de plaat- selijke toestand zijnde namelijk afwateringen (B.W. art. 640);

3) de erfdiensbaaerheden vastgesteld door de wet zijnde B.W., boek 2 Titel 4, Hoofdstuk 2;

Overwegende dat het feit door Deschacht en Wy- dooghe van gebouwd te hebben op een diepte van meer dan 12 meters niet begrepen is in bovengenoemde erf- diensbaaerheden;

Overwegende dat hoofdeiser Reynaert beweert dat de Besluit-Wet van 2-12-1946 over het urbanisme een erfdiensbaaerheid van non edificandi geschapen heeft ten bate van zijn gebouw;

Overwegende dat alle verweerders zulks betwisten; dat hoofdeiser Reynaert zijn aanvoering dienomtrent niet bewijst; dat de B.W. van 2-12-1946, niet spreekt van erfdiensbaaerheden van non edificandi;

Overwegende dat art. 3 Nr 3 der wet van 25-3-1876 over de bevoegdheid, de gewone bevoegdheid tot 10.000 fr. van de Vrederechter niet uitbreidt wat be- treft in het algemeen al de vorderingen die ontstaan ter gelegenheid van de stoornissen van de nabuurschap; dat de Vrederechter onbevoegd is om te oordelen over de vraag tot betaling van een vergoeding boven de 10.000 fr. die geëist wordt tot herstelling van de schade veroorzaakt aan een onroerend goed door het uitvoeren van werken aan een naburig erf (Vredeg. Sint-Joost-ten-Noode, 23 maart 1955, J.T. 1955, 499 - eveneens J.J. Px, maart 1956, Nr 3 blz. 1188);

Overwegende dat de wet over de bevoegdheid eng dient uitgelegd; dat de woorden vervat in art. 3 Nr 3 zijnde « fonds contigu » niet mogen uitgebreid op « stoornissen van nabuurschap » (Hof Beroep Brussel 14-6-1955, Res Jura Immobilia blz. 339, Nr 3238 jaar 1955);

Overwegende dat een staatsverordening over het bouwen slechts kan aangezien als een erfdiensbaa- erheid gesticht door de wet (art. 3 Nr 3 in fine) voor zoveel uit kwetstige wet blijkt dat de wetgever een erfdiensbaaerheid heeft willen stichten;

Overwegende dat zelfs indien de wet van 2-12-1946 een erfdiensbaaerheid van stedebouw gesticht heeft (Kluyskens, Zakenrecht blz. 293 Nr 304 bis, De Stede- bouw) dan nog heeft die wet een uitsluitelijke en uitzonderlijke bevoegdheid gegeven aan de Boetstraffe- lijke Rechtbank om te kennen niet alleen over de straf in geval van overtreding aan kwetstige beweer- de erfdiensbaaerheid, doch ook over het herstel van de overtreding en dan nog voor zoveel het Ministerie van Openbare Werken dit herstel vordert; dat hieruit volgt dat de Vrederechter alleszins onbevoegd is om primo de afbraak te bevelen, secundo op aanvraag van een gewone burger;

Overwegende dat uit dit alles vloeit dat de Vrede- rechter onbevoegd is om te oordelen over de tweede vraag van hoofdeiser Reynaert strekkende tot het afbreken door Deschacht en Wydooghe van alle con- structies nevens zijn eigendom welke de diepte van 12 meter overschrijden;

Overwegende dat verweerders er bijvoegen dat, indien de Vrederechter onbevoegd is over bovenvermelde vraag, hij eveneens onbevoegd is over de betwisting van uitzicht omdat beide vragen samenhangend zijn; dat derhalve de vordering diende ingespannen volgens de regels voorzien door art. 37 ter der wet op de bevoegdheid en onderworpen aan de Rechtbank te Brugge;

Overwegende dat de connexiteit een feitelijke kwestie uitmaakt; dat er geen enkel feitelijk verband bestaat enerzijds tussen de erfdiensbaaerheid van zichten en lichten en anderzijds tussen een verbod van te bouwen op een zekere diepte;

Overwegende dat hieruit vloeit dat de Vrederechter

bevoegd is om te kennen over de eerste vraag betreffende het uitzicht;

2. Ten gronde over het uitzicht :

Overwegende dat uit de debatten blijkt dat de deur toegang gevende tot het terras in werkelijkheid op een afstand staat van meer dan 1,90 meter en versperd is door een muur van rond 1 meter hoog zodat kwestige deur geen toegang aan het terras meer verleent tenzij na het overstappen van kwestige muur;

Overwegende dat om het terras te doen aanzien als een rechtstreeks zicht de hoofdeiser twee feiten aanstipt nopens het spelen met een bal en nopens het hangen van wasgoed;

Overwegende dat hoofdeiser niet aanvoert dat kwestige spelen of hangen plaats heeft op min dan 1,90 meter van zijn erf; dat derhalve deze feiten niet pertinent zijn;

Overwegende dat hoofdeiser Reynaert geen feiten van regelmatig, bestendig en gewoonlijk gebruik van het terras op min dan 1,90 meter van zijn eigendom aanstipt noch bewijst;

Dat derhalve zijn vordering ongegrond is;

.....

BOEKBESPREKING

Jean SOHIER. — *Répertoire Général de la Jurisprudence et de la Doctrine Coutumières*. (Uitgegeven door Maison Ferd. Larquier, Miniemenstraat 26 te Brussel.)

De heer Jean Sohier, Substituut van de Procureur des Konings bij de Rechtbank van eerste instantie in Katanga en Lid van de Koninklijke Akademie voor Koloniale Wetenschappen, heeft een flinke prestatie geleverd met een aanzienlijk aantal jurisprudentiële beslissingen betreffende het gewoon recht in Congo, te verzamelen, te groeperen, samen te vatten, te analyseren en te doen publiceren.

Reeds in 1933 had de directie van de « Revue Juridique du Congo Belge » het op zich genomen een « Bulletin des Juridictions Indigènes et du Droit Coutumier Congolais » uit te geven.

Daarmee werd nagestreefd toelichtingsmateriaal te bezorgen aan de honderden inlandse jurisdicties die door het Decreet van 26 april 1926 tot stand gekomen zijn.

Deze Revue oogstte dan ook onmiddellijk een geweldige bijval bij allen die gedingen te beslechten hadden volgens het gewoonrecht dat afwisselend en door oneindig veel schakeringen gekenschetst is.

Bij de opstellers van de Revue werden regelmatig doctrinale en jurisprudentiële nota's ingediend door magistraten, gewestbeheerders, zendelingen en zelfs door particulieren.

Doch dit alles moest noodzakelijk voor gevolg hebben een verspreiding van elementen en van teksten over een tijdspanne van meer dan twintig jaar, waardoor het uiterst moeilijk werd een gepaste en vlugge oplossing der nieuw gestelde rechtsproblema's en twistzaken te bevorderen.

Naar een repertorium werd in onze overzeese gebieden gehunkerd en het is dank zij de bijzondere toewijding en de titanen-inspanning van Substituut-

Procureur Sohier dat een uitstekend standaardwerk nu aan het daglicht gekomen is, dat niet enkel een droge opsomming van vonnissen uitmaakt maar tevens op doctrinaal gebied van uitgebreide en schatrijke juridische vakkennis blijkt geeft.

Het past de auteur lof toe te zwaaien en vooral dank te betuigen voor zijn prachtige prestatie; wie de rechtswetenschap beoefent is beter dan wie ook bij machte ernstige repertoria van rechtspraak naar behoren te waarderen.

Het lijdt dan ook geen twijfel dat allen die aan de toepassing en aan de ontvouwing van gewoonrecht in Congo belang hechten het lijvig boek op een voor-aanstaande plaats in hun bibliotheek zullen doen prijzen.

Met een treffend voorwoord van de Heer D. Merckaert, Procureur-Generaal bij het Hof van Berop te Elisabethstad, dat als waardevolle recensie mag bestempeld worden, is het gewrocht bekroond.

P. D. S.

In het « Militair - Rechtelijk Tijdschrift » januari 1957, uitgegeven te 's Gravenhage, is van de hand van Hoogleraar John Gilissen, Eerste Substituut Auditeur-generaal bij het Militair Gerechtshof te Brussel, een sterk gedocumenteerde studie verschenen over onze militaire strafrechterlijke wetgeving sedert 1814.

Met het hem bekende doorzicht wist de geleerde schrijver zich een moeilijke weg te banen in de doolhof van wetteksten die het licht zagen in de troebele periode van 1814 tot 1815, tijdens welke het staatsrechtelijk statuut van beide landsdelen — Noord en Zuid — niet altijd op gelijke wijze evolueerde.

De rechtsschrijvers, die zich later inlieten met de studie dezer teksten verloren dit meestal uit het oog en hun gebrek aan voorlichting en juist begrip van de draagwijdte van de oorspronkelijk in het Nederlands gestelde teksten, veroorzaakten verwarring en verkeerde interpretatie, die weldra overgenomen van de ene door de andere, uiteindelijk in vaste waarheid verstarde.

* * *

De eerste bekommernis van Professor Gilissen betrof derhalve orde te brengen in deze stof, de oorzaken der dwalingen in het licht te stellen en aan de teksten uit deze eerste periode van wetgeving hun juiste waarde weer te geven.

Vanaf 31 oktober 1815, datum die hij als beginpunt van een tweede periode vastlegt, acht schrijver, de zeven in het Noorden van kracht zijnde militaire wetboeken, van toepassing in de Belgische provinciën.

Deze zeven Wetboeken zijn :

1. Het Crimineel Wetboek van het Krijgsvolk te Water,
2. Het Reglement van Krijgstucht voor het Krijgsvolk te Water,
3. De Rechtspleging bij de Zeemacht,
4. De Rechtspleging bij de Landmacht,
5. De Provisieele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof,
6. Het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande,
7. Het Reglement van Krijgstucht voor het Krijgsvolk te lande.

Vanaf de revolutie in 1830 begint voor schrijver een nieuwe periode.

Hij vermeldt vooreerst de beslissing van het Revolutionair gezag de bestaande Hollandse wetgeving af te

schaffen, beslissing die slechts enkele dagen kon gehandhaafd blijven en vervolgens de verscheidene pogingen tot hervorming, die aangewend werden en waarvan slechts twee tot een resultaat hebben geleid, namelijk, in 1870 voor wat betreft het strafwetboek en in 1899 voor wat betreft een deel der strafrechtspleging.

Tenslotte inventorieert schrijver op zeer volledige wijze de wijzigingen die aan deze wetten van 1870 en 1899 achteraf werden aangebracht en geeft hij van de meeste dezer wijzigingen, evenals van de Wet van 1899 zelf, meer bepaald op gebied der rechtelijke organisatie en procedure, een gecondenseerde maar duidelijke beschrijving.

Alhoewel de lezer op verscheidene plaatsen graag het advies vernomen had van de hoge magistraat over enkele doorgevoerde wijzigingen en over het Belgisch militair strafrecht in het algemeen, vormt deze studie een belangrijke bijdrage tot de kennis van deze tak der rechtswetenschap.

* * *

Wij betreuren met Professor Gilissen maar al te zeer dat er aan het militair strafrecht in België zo weinig aandacht wordt besteed. Het bibliografisch overzicht, dat zijn studie vergezelt, en enkel literatuur uit de vorige eeuw, — op enkele uitzonderingen na, — kan vermelden, is daarvan een duidelijk bewijs.

Dit gebrek aan interesse is des te meer betreurenswaardig, daar wij op een ogenblik gekomen zijn, waarop onze militaire strafwetgeving, — die bijna honderd jaar oud is, — een grondige verjongingskuur dient te ondergaan.

In Nederland, waar de wetgeving niet zo oud is, denkt men er thans reeds ernstig aan, ze aan een nieuwe herziening te onderwerpen. In verband hiermede durven wij verwijzen naar een in dezelfde aflevering van het « Militair - Rechtelijke Tijdschrift » uitgeschreven enquête, « naar de inzichten van lezers over de hoofdbeginselen, van welke bij het ontwerpen van een nieuw Wetboek van militaire strafvordering moet worden uitgegaan ». De vraagpunten lopen o.m. over het systeem der wet, dat al of niet het « Jus Commune » moet benaderen, de beslissing van verwijzing, het voorlopig arrest, de rechterlijke organisatie, de politie, scheiding tussen straf- en tuchtrecht.

Het uitschrijven van een gelijkaardige enquête in België zou misschien ontgoochelen, bij gebrek aan beantwoording, maar het is niet uitgesloten dat toch enkele juristen zich de moeite zouden getroosten bij te dragen tot de verrijking en evolutie van dit vak der rechtswetenschap, waarvan wij, met de Heer Eerste Substituut Auditeur-generaal Gilissen, durven zeggen, dat een dringende herziening zich opdringt.

BALIELEVEN

VOORZORGSKAS VOOR ADVOKATEN

UITNODIGING

De Raad van Beheer van de Voorzorgskas voor Advokaten verzoekt de leden van de vereniging de buitengewone algemene vergadering van de Voorzorgskas te willen bijwonen, die zal gehouden worden op dinsdag 12 maart 1957, te 14 u. 30, in het Justitiepaleis te Brussel.

Dagorde :

1. Onderzoek en stemming over het voorstel tot wijziging aan de statuten door de bijvoeging van volgende bepalingen bij artikel 35 :

« Het register van de processen-verbaal bevindt zich » in de maatschappelijke zetel waar alle leden er kennis » kunnen van nemen, maar zonder dat het verplaatst » wordt.

» De besluiten van de algemene vergadering worden » indien nodig ter kennis gebracht van de leden en de » betrokken derden, hetzij per brief, hetzij per omzend- » brief, hetzij door inlassing in een of meer gerechte- » lijke tijdschriften onverminderd de wijzen van » publikatie voorzien door de wet. »

2. Aanduiding van een beheerder voor te stellen door de Balie van Brussel.

3. Allerlei inlichtingen betreffende de wet van 30 juni 1956.

4. Allerlei.

De advocaten-leden van de vereniging die verhinderd zouden zijn de vergadering bij te wonen en die zich wensen te laten vertegenwoordigen, kunnen daarvoor volmacht geven aan een ander lid.

Deze volmacht moet geen bijzondere vorm hebben en kan afgegeven worden aan het bureau van de vergadering.

Het getal stemmen waarover een lasthebber kan beschikken is beperkt tot tien. (Art. 32 van de statuten).

Er wordt aan herinnerd dat volgens de termen van het toetredingskontraakt ondertekend door de leden van de vereniging, volmacht om de algemene vergadering bij te wonen gegeven wordt door ieder lid aan de afgevaardigden van de Balie waarvan het deel uitmaakt, t.t.z. de beheerder of beheerders aangeduid door deze Balie.

De President van de Raad van Beheer.
Ch. BOELENS.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 januari - 31 januari 1957) —

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Verkeerswezen*. — Het K.B. van 31 december 1956 (S. 1 januari 1957, 11) wijzigd het K.B. van 31 december 1953 houdende regeling nopens de inschrijving van voertuigen met eigen beweegkracht, niet zijnde rijwielen met hulpmotor.

2. *Volksgezondheid - Speciaal onderstandsfonds*. — Het K.B. van 6 december 1956 (S. 1 januari 1957, 13) stelt de werkwijze vast der adviserende commissies van het speciaal onderstandsfonds.

3. *Volksgezondheid - Speciaal Onderstandsfonds*. — Het K.B. van 6 december 1956 (S. 1 januari 1957, 15) bepaalt de werkwijze der commissie van beroep van het speciaal onderstandsfonds.

4. *Ministerie van Volksgezondheid en van het gezin*. — Het K.B. van 28 december 1956 (S. 1 januari 1957, 18) wijzigd het K.B. van 24 november 1953 houdende vaststelling van het organiek kader van het administratief personeel en van het meesters-, vak-, en dienstpersoneel van het ministerie van volksgezondheid en van het gezin.

5. *Landbouw*. — Het M.B. van 20 december 1956 (S. 2-3 januari 1957, 30) wijzigd het M.B. van 1 december 1956 houdende vaststelling van het bedrag der premïën

toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen.

6. *Ekonomische Zaken.* — Het K.B. van 20 december 1956 (S. 6 januari 1957, 72) wijzigt het K.B. van 24 mei 1954 houdende coördinatie en wijziging van de besluiten betreffende de jaarlijkse statistieken van voortbrenging in de nijverheid.

7. *Landsverdediging.* — Het K.B. van 21 december 1956 (S. 6 januari 1957, 75) regelt de organisatie van de academische raad van de Koninklijke Militaire School.

8. *Onderwijs.* — Bij K.B. van 23 november 1956 (S. 7-8 januari 1957, 88) wordt bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs een Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde ingesteld.

9. *Maken van Reclame.* — Bij K.B. van 20 december 1956 (S. 9 januari 1957, 107) wordt het aanplakken en het reclame maken in bepaalde landschappen en langs de toeristische wegen gereguleerd.

10. *Landsverdediging.* — Het K.B. van 21 december 1956 (S. 10 januari 1957, 142) wijzigt het K.B. van 20 februari 1951, betreffende de werving, de benoeming, de bevordering van de officieren der actieve kaders van de gezondheidsdienst en het statuut der Koninklijke School van de Gezondheidsdienst.

11. *Landsverdediging.* — Het M.B. van 21 december 1956 (S. 10 januari 1957, 143) wijzigt het M.B. van 21 februari 1951 betreffende de toelatingsproeven der kandidaten voor de school voor officieren van de gezondheidsdienst.

12. *Landsverdediging.* — Het M.B. van 24 december 1956, (S. 10 januari 1957, 144) stelt het tijdstip en de modaliteiten van de recrutering van het contingent 1958 vast.

13. *Verplichte aansprakelijkheidsverzekering.* — Zie nummer 46.

14. *Landbouw.* — Het M.B. van 1 januari 1957 (S. 11 januari 1957, 1661) stelt het bedrag der premieën vast, toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen.

15. *Rijkspersoneel.* — Het K.B. van 11 december 1956 (S. 11 januari 1957, 164) regelt het pensioen der gebrekkige wezen van het rijkspersoneel en van het daarmee gelijkgesteld personeel.

16. *Ministerie van Financiën.* — Bij K.B. van 28 december 1956 (S. 11 januari 1957, 165) worden het K.B. van 24 februari 1954, houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Financiën en het K.B. van 30 maart 1955 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Financiën gewijzigd.

17. *Ministerie van Financiën.* — Het K.B. van 28 december (S. 11 januari 1957, 167) stelt de benoemingsvoorwaarden tot sommige bijzondere graden van het Ministerie van Financiën vast.

18. *Ministerie van Financiën.* — Het K.B. van 28 december 1956 (S. 11 januari 1957, 168) wijzigt het K.B. van 30 maart 1955 tot vaststelling van de schalen

verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Financiën.

19. *Ministerie van Financiën.* — Bij K.B. van 28 december 1956 (S. 11 januari 1957, 169) wordt het K.B. van 24 februari 1954, houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Financiën gewijzigd.

20. *Onderwijs.* — Het K.B. van 3 december 1956 (S. 12 januari 1957, 193) wijzigt het organiek kader van het personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

21. *Onderwijs.* — Bij K.B. van 3 december 1956 (S. 12 januari 1957, 194) wordt het organiek kader van het personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Openbaar Onderwijs gewijzigd.

22. *Interministeriële Commissie voor de Oostkantons.* — Bij K.B. van 26 november 1956 (S. 14-15 januari 1957, 235) worden de reis- en verblijfskosten alsmede het presentiegeld van de leden van de Interministeriële Commissie voor de Oostkantons vastgesteld.

23. *Centrale raad voor het bedrijfsleven - Statuut van het Personeel.* — Het K.B. van 29 december 1956 (S. 14-15 januari 1957, 249) stelt het statuut vast van het personeel bij het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. — Dit K.B. omvat 9 hoofdstukken en 36 artikelen.

24. *Onderwijs.* — De wet van 17 december 1956 (S. 16 januari 1957, 270) stelt de rechtspositie vast van het Belgisch wetenschappelijk en onderwijzend personeel dat met een internationale opdracht wordt belast.

25. *Onderwijs.* — Bij de wet van 27 december 1956 (S. 16 januari 1957, 273) kunnen de Belgen, houders van het wetenschappelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde, welke hun praktijk in Belgisch Kongo of in Ruanda-Urundi uitoefenen, bekomen dat hun diploma mits vervulling van bepaalde voorwaarden wettelijk van kracht wordt.

26. *Internationale overeenkomst.* — In het Staatsblad van 16 januari 1957 (275) verscheen de tekst van het cultureel akkoord tussen België en Griekenland te Athene ondertekend op 9 december 1954.

27. *Internationale overeenkomst.* — In het Staatsblad van 16 januari 1957 (277) verscheen de tekst van de tussen België en Israël op 26 maart 1956 te Brussel ondertekende overeenkomst, betreffende de uitlevering van misdadigers. Deze overeenkomst omvat 19 artikelen.

28. *Ministerie van Openbaar Onderwijs.* — Het K.B. van 30 november 1956 (S. 16 januari 1957, 284) wijzigt het organiek kader van het personeel der inrichtingen afhankelijk van het bestuur van het Hoger Onderwijs en de Wetenschappen van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

29. *Mijnwezen.* — Bij K.B. van 10 januari 1957 (S. 17 januari 1957 315) wordt aan de mijningenieurs, mijnmeters en technische mijnbeambten voor iedere afdeling in de ondergrondse werkplaatsen van de steenkolenmijnen een forfaitaire toelage toegekend.

30. *Ministerie van Economische Zaken en Middenstand.* — Bij de K.Bn. van 11 december 1956 (S. 18

januari 1957, 329) en 29 december 1956 wordt het K.B. van 10 april 1954 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand aangevuld.

31. *Economische Zaken.* — Het K.B. van 17 januari 1957, (S. 19 januari 1957, 342) stelt een Nationale Commissie in, belast met de studie van de aan België en de Overzeese Gebieden gestelde problemen betreffende de vooruitgang der wetenschappen en de weerslag daarvan op economisch en sociaal gebied.

32. *Verkeerswezen.* — Bij M.B. van 16 januari 1957 (S. 19 januari 1957, 347) worden de douane - luchtvaarttreinen aangeduid.

33. *Hoge Raad voor bediendenpensioenen.* — Bij K.B. van 5 januari 1957 (S. 20 januari 1957, 362) worden aan sommige leden van de Hoge Raad voor bediendenpensioen vergoedingen uitgekeerd.

34. *Hoge Commissie voor ouderdomspensioen.* — Bij K.B. van 5 januari 1957 (S. 20 januari 1957, 363) worden aan sommige leden van de Hoge Commissie voor ouderdomspensioenen vergoedingen toegekend.

35. *Dotatiefonds voor oorlogspensioenen.* — Het K.B. van 31 december 1956 (S. 21-22 januari 1957, 378) regelt het beheer van het dotatiefonds voor oorlogspensioenen.

36. *Landsverdediging.* — Het K.B. van 18 januari 1957 (S. 23 januari 1957, 405) wijzigt het K.B. van 23 mei 1956 betreffende de hulpofficieren van de luchtmacht.

37. *Stedebouw.* — Bij K.B. van 15 januari 1957 (S. 23 januari 1957, 407) wordt een gemengde Commissie voor de Stedebouw ingesteld. Deze commissie heeft tot opdracht de resultaten te onderzoeken die de toepassing van het wetsbesluit van 2 december 1946 op de stedebouw en de werking van de bevoegde diensten hebben geleverd. Zij wordt verder belast met het vastleggen van beginselen die een toekomstige wetgeving ter zake ten grondslag kunnen liggen.

38. *Internationale Financieringsmaatschappij.* — Bij de wet van 18 december 1956 (S. 24 januari 1957, 418) wordt de overeenkomst tot vaststelling der statuten van de Internationale Financieringsmaatschappij goedgekeurd.

39. *Ministerie van Economische Zaken.* — Bij K.B. van 2 januari 1957 (S. 24 januari 1957), 436) wordt het organiek kader van het Ministerie van Economische Zaken gewijzigd.

40. *Militaire Pensioenen.* — Het K.B. van 19 december 1956 (S. 25 januari 1957, 459) stelt de enige bedragen vast van de pensioenen bepaald bij de titels II en III van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

41. *Financiën.* — Bij K.B. van 19 januari 1957 (S. 27 januari 1957, 517) wordt de Coöperatieve Vereniging « Woningfonds van de Bond der kroostrijke Genen van België » gemachtigd onder staatswaarborg een twaalfde lening aan te gaan ten bedrage van 50.000.000 frank.

42. *Nationaal Instituut voor de Huisvesting.* — Het K.B. van 19 januari 1957 (S. 27 januari 1957, 510) stelt

het bedrag vast van de afhouding gedaan ten voordele van het Nationaal Instituut voor Huisvesting op de door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en de kleine Landeigendom belegde kapitalen.

43. *Ministerie van Buitenlandse Zaken.* — Het K.B. van 6 januari 1957 (S. 28-29 januari 1957, 538) vult het K.B. aan van 31 mei 1956 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van buitenlandse Zaken en Handel.

44. *Ministerie van Landbouw.* — Het K.B. van 28 december 1956 (S. 28-29 januari 1957, 541) wijzigt het K.B. van 11 oktober 1955 betreffende sommige graden van het Ministerie van Landbouw.

45. *Haven van Oostende.* — Bij K.B. van 15 januari 1957 (S. 30 januari 1957, 554) worden de in de tijhaven van Oostende en haar aanhorigheden te heffen rechten vastgesteld.

II. Burgerlijk Recht.

46. *Verplichte Aansprakelijkheidsverzekering in zake motorvoertuigen. - Gemeenschappelijk waarborgfonds.* — Het K.B. van 5 januari 1957 (S. 10 januari 1957, 139) bepaalt de omvang der rechten van de benadeelden tegenover het gemeenschappelijk waarborgfonds, bedoeld bij de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen. Het Gemeenschappelijk Waarborgfonds wordt in de plaats gesteld van de verplichtingen van de aansprakelijke dader voor de vergoeding van de schade voortvloeiende uit lichamelijk letsel veroorzaakt in België door motorrijtuigen die krachtens de wet van 1 juli 1956 moeten verzekerd zijn, zulks in de volgende gevallen :

A. Wanneer het betrokken rijtuig niet verzekerd is overeenkomstig de bepalingen van de wet;

B. Wanneer iemand zich door diefstal of geweldpleging van het rijtuig heeft meester gemaakt;

C. Wanneer vaststaat dat het ongeval veroorzaakt is door een niet geïdentificeerd motorrijtuig.

Het gemeenschappelijk waarborgfonds is niet tot vergoeding gehouden t.o.v. :

1° de eigenaar, de houder, of de bestuurder van het niet verzekerde motorrijtuig dat de schade heeft veroorzaakt;

2° de personen bedoeld in artikel par 1 van de wet van 1 juli 1956, indien de eigenaar of de houder van het motorrijtuig dat de schade heeft veroorzaakt een vennootschap, een vereniging of een inrichting met rechtspersoonlijkheid is;

3° de echtgenoot van de personen bedoeld in de vorige nummers, alsmede hun bloed- en aanverwanten in de rechte linie, op voorwaarde dat deze bij hen inwonen en door hen worden onderhouden;

4° de personen die tegen de aansprakelijke dader geen andere vordering hebben dan die welke hun is toegekend krachtens de wetgeving op de arbeidsongevallen of op de ongevallen overkomen op de weg en naar het werk.

Het Gemeenschappelijk Waarborgfonds is t.o.v. de benadeelden niet tot vergoeding gehouden :

1° Indien zij er zich vrijwillig van onthouden de door het Gemeenschappelijk Waarborgfonds gevraagde nuttige inlichtingen te verschaffen terwijl vaststaat dat die inlichtingen in hun bezit waren;

2° indien zij zonder geldige redenen hun vordering t.o.v. een der aansprakelijke daders hebben laten verjaren, daarvan afstand hebben gedaan of er zich

van onthouden een vordering tegen hem in te stellen wanneer het Gemeenschappelijk Waarborgfonds hen hierom op geldige wijze verzoekt.

Behoudens overmacht kunnen de benadeelden alleen dan het Gemeenschappelijk Waarborgfonds aanspreken indien de politieoverheid kennis heeft gekregen van het ongeval binnen 30 dagen nadat het zich heeft voorgedaan. Op straffe van verval moeten zij binnen de termijn van 1 jaar met ingang van de dag van het ongeval, dit ongeval aan het Gemeenschappelijk Waarborgfonds aangeven en binnen 3 jaar dit fonds in gebreke stellen om zijn verplichtingen na te komen.

De benadeelden zijn gehouden bij de betaling en in de mate van deze betaling het Gemeenschappelijk Waarborgfonds in hun rechten en vorderingen tegen de aansprakelijke dader te stellen.

Het Gemeenschappelijk Waarborgfonds vergoedt alleen de schade die voortvloeit uit lichamelijke letsels.

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1957 behoudens ten aanzien van schadegevallen veroorzaakt door rijwielen met een hulpmotor waarvan de cilinderinhoud ten hoogste 50 M3 bedraagt.

Op deze gevallen vindt het besluit slechts toepassing van 1 januari 1958 af.

III. Rechterlijke Inrichting en Rechtsvordering.

47. *Machtiging van de gehuwde vrouw - Scheiding van goederen.* — Bij de wet van 8 januari 1957 (S. 16 januari 1957, 214) wordt de rechtspleging in zake machtiging van de gehuwde vrouw en in zake scheiding van goederen vereenvoudigd. Artikel 861 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt door de volgende bepaling vervangen: De vrouw die zich wil doen machtigen om haar rechten te vervolgen, nadat zij haar echtgenoot heeft aangemaand en deze geen machtiging verleent, doet de man op een welbepaalde dag voor de raadkamer dagvaarden, teneinde de redenen van zijn weigering op te geven.

De aanmaning kan boven aan de dagvaarding worden betekend. In art. 863 wordt het « woord » eveneens weggelaten terwijl art. 865 wordt ingetrokken.

In art. 866 worden de woorden « van uittreksel tot de eis van scheiding » vervangen door de woorden « een uittreksel van de eis tot scheiding van goederen ».

48. *Justitie.* — De wet van 8 januari 1957 (S. 17 januari 1957, 310) verlengt voor de jaren 1955 en 1956 de wet van 20 maart 1954 betreffende de vergoeding aan de rechters uit te keren voor ambten waartoe de koning hen benoemd.

Voormelde wet wijzigde art. 232 van de wet van 18 juni 1869 op de rechterlijke inrichting.

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon.

49. *Gemeenschappelijke kas voor de zeevisserij.* — Het K.B. van 21 december (S. 6 januari 1957, 70) bepaalt de bijdragen welke door de reders verschuldigd zijn aan de gemeenschappelijke kas voor de zeevisserij.

50. *Tewerkstelling van Werklozen.* — Het M.B. van 22 december 1956 (S. 9 januari 1957, 102) wijzigd het M.B. van 20 maart 1956 tot inrichting van de tewerkstelling der werklozen door de gemeenten, de provincien en de openbare instellingen.

51. *Bestaanszekerheid.* — Bij de wet van 29 december 1956 (S. 10 januari 1957, 118) wordt de wet van 28 juni 1953 betreffende de fondsen voor bestaanszekerheid gereglementeerd.

52. *Statuut der paritaire Comité's.* — Bij K.B. van 5 januari 1957 (S. 10 januari 1957, 120) worden de benaming, de bevoegdheid en de samenstelling van de paritaire comité's, opgericht in uitvoering van het wetsbesluit van 9 juli 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comité's bepaald.

53. *Toelagen aan invaliden, gebrekkigen, enz.* — Het K.B. van 28 december 1956 (S. 11 januari 1957, 159) stelt, voor het jaar 1956 het bedrag der toelagen vast toegekend aan de centra tot ondersteuning door de arbeid van onvolwaardigen, invaliden, gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen alsmede aan de werken en instellingen die aan deze personen thuiswerk verschaffen.

54. *Toelagen aan invaliden, gebrekkigen, enz.* — Het M.B. van 18 december 1956 (S. 11 januari 1957, 160) deelt de categorieën in van de centra tot ondersteuning door de arbeid van onvolwaardigen, invaliden, gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen, alsmede van de werken en instellingen die aan deze personen thuiswerk verschaffen.

55. *Pensioen der Zelfstandigen.* — Bij M.B. van 18 december 1956 (S. 12 januari 1957, 195) worden de officiële modellen van documenten en formulieren bepaald, die door het K.B. van 29 november 1956, houdende algemene verordening betreffende het ouderdomspensioen, zijn voorgeschreven.

56. *Staatspakketboten - varend personeel.* — Het K.B. van 18 december 1956 (S. 13 januari 1957, 218) wijzigd het K.B. van 11 juni 1952, waarbij een toelage voor zgn. ontdubbingsreizen aan het varend personeel der staatspakketboten wordt verleend.

57. *Oorlogsinvaliden.* — Het K.B. van 11 december 1956 (S. 16 januari 1957, 285) stelt het enig bedrag vast der pensioenen van de grote oorlogsinvaliden bedoeld bij het tweede lid van paragraaf 2 art. 1 van de wet van 16 maart 1954.

58. *Ziekte en Invaliditeitsverzekering.* — Het M.B. van 21 november 1956 (S. 17 januari 1957, 312) wijzigd het M.B. van 22 september 1955 tot uitvoering van het organiek K.B. betreffende de ziekte en invaliditeitsverzekering en de bilaterale en multilaterale overeenkomsten aangaande de maatschappelijke zekerheid.

59. *Arbeidsbescherming.* — Het K.B. van 29 december 1956 (S. 19 januari 1957, 344) wijzigd het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming.

60. *Tegemoetkomingen aan gebrekkigen, verminkten, blinden, enz.* — Het K.B. van 9 januari 1957 (S. 27 januari 1957, 514) wijzigd het K.B. van 19 juni 1956 houdende wijziging van het K.B. van 28 februari 1955 tot vaststelling van de wijze, waarop de tegemoetkomingen aan gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen, berekend worden.

V. Economisch-nijverheidsrecht.

61. *Mijnengroeven en graverijen.* — De wet van 5 januari 1957 (S. 18 januari 1957, 326) wijzigd de bij K.B. van 15 september 1919 gecoördineerde wetten betreffende de mijnen, groeven en graverijen.

62. *Petroleumnijverheid.* — Bij M.B. van 7 januari 1957 (S. 21-22 januari 1957, 383) wordt het opmaken

van een maandelijks statistiek van de bedrijvigheid en de beweging der voorraden bij de in- en uitvoerders en de raffinadeurs van petroleum en petroleumderivaten voorgeschreven.

63. *Invoer.* — Bij K.B. van 18 januari 1957 (23 januari 1957, 404) wordt het K.B. van 6 november 1957, waarbij de uitvoer van bepaalde produkten naar sommige landen verboden wordt, opgeheven.

64. *Kleding en Confectienijverheid.* — Bij M.B. van 7 januari 1957 (S. 27 januari 1957, 521) wordt een maandelijks statistiek van het personeel en de verkopen in de kleding- en confectienijverheid voorgeschreven.

VI. Fiscaal Recht.

65. *Met het zegel gelijkgestelde taxes.* — De wet van 31 december 1956 (S. 16 januari 1957, 273) wijziget het wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes.

66. *Invoerrechten.* — De wetten van 13 december 1956 (S. 23 januari 1957, 402) bekrachtigen de Koninklijke besluiten van 24 november en 24 december 1955 betreffende het tarief der invoerrechten.

H. Boonen.

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State: november 1956 :

Rechtspraak.

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-gerechten: n° 1 - 1957 :

Colens A., Le cumul de la qualité d'administrateur et d'employé d'une société anonyme. — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Notarissen: n° 1 - januari 1957 :

F. Werdefroy, De controleschatting in het Registratie-recht. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad: afl. 7 - 16 februari 1957 :

Mr A. J. M. Kunst, Opmerkingen over de adoptiewet,

het B.W. en de positie van minderjarigen. — Mr L. Hollander, De inhouding van het ingevorderde rijbewijs.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie: n° 4479 - 16 februari 1957 :

Mr C. H. Beekhuis, Enige problemen met betrekking tot de hypotheek op een onverdeeld aandeel (VII). — Klein J., Zijn alle schulden gemeenschapsschulden. — A. Bok, Gerechtigden tot de opbrengst van een « verkochte » goodwill. — B. G. ten Kate, Artikel 177 B.W. — Prof. Mr G. de Grooth, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht (VI).

Rechtsgeleerd magazijn Themis: afl. 1 - 1957.

Mr A. Mulder, Ordening en strafrecht. — Prof. Mr J. Valkhoff, Nieuwe beschouwingen over eigendom en eigendomsrecht.

Journal des Tribunaux: n° 4139 - 17 février 1957 :

M. Tacquet et J. Degrez, Le champ d'application de la loi du 30 juin 1956 relative à la pension de vieillesse des travailleurs indépendants. — Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge: 2407° livr. - janvier 1957 :

Etienne Cerexhe, Les pouvoirs de la femme sur les biens de communauté en droit français.

Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique:

L. Stichelbaut, Loi du 2 juillet 1956 autorisant les bourgmestres et les officiers de l'état civil à déléguer à des agents communaux la délivrance d'actes ou d'extraits ainsi que d'autres documents.

Recueil Dalloz de doctrine de jurisprudence et de l'égislation: 7° cahier - 16 février 1957 :

Pierre Huguet, Chronique législative (1 janvier-8 août 1956).

Juris Classeur Périodique: n° 7 - 13 février 1957 :

P. Sire, Méditation sur la profession d'avocat. — Raymond Lindon, L'extension de la durée de la protection des droits d'auteur.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"